

TEDNIK

Štev. 25

Trbovlje, dne 16. junija 1956

Leto IX.

ZASAVSKE OBČINSKE ORGANIZACIJE ZB SE PRIPRAVLJAJO NA „DAN BORCEV“

V spomin na revolucijo

Iz doslej dospelih programov za čim slovesnejšo počastitev Dneva borcev, 4. julija, je razvideti, da si občinske Zveze borcev vneto prizadevajo, da bi

ta praznik potekel čim lepše in slovesneje. Tako predvideva občinska ZB Videm-Krško dne 3. julija zvečer slavnostno akademijo s so-

delovanjem orkestra, pevskega zbora »Svobode« itd. V kraju bodo uredili dve izložbi s slikami prvoborcev, prav tako bodo uredili skupna grobišča padlih borcev v Krškem in Zdolah s pomočjo šolske mladine. Na vseh sosednjih hribih bodo zvečer prižgali kresove.

V Zagorju bodo imeli na predvečer praznika slavnostno akademijo na prostem, na kateri bodo sodelovali pevski zbori, godba na pihala itd. Poleg tega bodo razvili zastavo občinske ZB ter razdelili diplome in odlikovanja zaslužnim borcem. Očistili in uredili bodo ob tej priložnosti spomenike in spominske plošče padlih borcev. Priredili bodo razstavo slik in obiskali Muzej NOV v Ljubljani.

Brežiška obč. ZB predvideva slovesno akademijo v Brežicah, Dobovi in na Bizelskem s pisanim kulturnim sporedom in

priziganjem kresov. Glavno proslavo pa bodo imeli 8. julija ob odkritju spomenika v Pišecah. — V Hrastniku, kjer je 3. julij že nekaj let občinski praznik, bodo praznovanje Dneva borcev vključili v okvir praznovanja občinskega praznika. Poleg programa praznovanja občinskega praznika je v načrtu še komemoracija, priziganje kresov in dne 3. julija razvite zastave.

Tudi v Radečah nameravajo v počastitev praznika ZB prirediti slavnostno akademijo in prižgati zvečer pred praznikom kresove. Na sam Dan borcev, dne 4. julija, pa bo centralna proslava v Loki pri Zidanem mostu, kjer bodo razvili občinsko zastavo. Po krajevnih odborih ZB so predvideni članski sestanki.

Na Senovem bo zvečer pred praznikom prav tako slovesna akademija. Dne 4. julija pa bo ZB imela razgovore s starši in otroki padlih borcev. Otroci bodo ob tej priložnosti pogoščeni. Popoldne bo pred spomenikom razvite zastave, nato pa slavnostna seja občinskega odbora ZB.

O praznovanju Dneva borcev in Dneva ruderjev v Trbovljah poročamo prihodnjic.

OBČINA HRASTNIK

PRAZNUJE V DNEH OD 23. JUNIJA DO 3. JULIJA
SVOJ TRETJ

OBCINSKI PRAZNIK

S P O R E D :

SOBOTA, 23. junija:

ob 20.50: spevoigr.: »Triglavska bajka — uprizori Mladinski oder »Svobode L.c.

NEDELJA, 24. junija:

ob 8. uri: otvoritev strelišča na Dolu, tekmovalstvo z zračno in vojaško puško na strelišču Dol;
ob 9. uri: tekme kegljačev na kegljišču »Bratstva«;
ob 9. uri: turnir odbojke na igrišču »Rudarja«;
ob 9. uri: namizno-teniški turnir sindikalnega športnega društva »Kemičar«;ob 13. uri: nogometni turnir za prehodni pokal Občinskega ljudskega odbora Hrastnik na igrišču »Rudarja« — Sodelujejo: SD Rudar Trbovlje, SD Svoboda Trbovlje, SD Rudar Hrastnik in SD Bratstvo Hrastnik;
ob 20. uri: glasbeni večer — sodelujejo obe godbi in pevski zbori: Svobode L. Svobode II. in Svobode Dol pri Hrastniku.

PONEDELJEK, 25. junija:

ob 20. uri: drama: »Svet brez sovraštva« — uprizori dramska skupina prosvet. društva: Turje.

TOREK, 26. junija:

ob 13. uri: nogometni d. b. ml. moštvi SD Bratstva in SD Rudarja na igrišču »Rudarja«;
ob 15. uri: šahovski dvoboj mladincev Rudnika in Steklarne v Delavskem domu rudnika;
ob 20. uri: glasbeni, pevski in recitatorski večer — izvaja glasbena šola in nižja gimnazija.

SREDA, 27. junija:

ob 17. uri: plezalni vzpon in prikaz reševanja v Bobnu — priredi Alpinistični odsek Planinskega društva Hrastnik;
ob 20. uri: v Zadrzni dvorani na Dolu igra: »Strahopetec« — uprizori dramska skupina »Svobode II.« Hrastnik;
ob 21. uri: planinski film na prostem — priredi Planinsko društvo Hrastnik.

PETEK, 29. junija:

ob 17. uri: otvoritev foto razstave »Hrastnik in okolica in slikube in otvoritev pionirske razstave v poslopiju gimnazije;
ob 20. uri: igra: »Strahopetec« — uprizori dramska skupina Svobode II.

SOBOTA, 30. junija:

ob 18. uri: začetek II. zleta tabornikov Zasavja v Dovcrah;
ob 20. uri: slovesna prireditev ob tabornem ognju.

NEDELJA, 1. julija:

množični izlet na Kal — priredi Planinsko društvo Hrastnik.

NEDELJA, 1. juli:

ob 9. uri: republiško kajakaško tekmovalstvo na Savi;
ob 15. uri: v Frapretnem razvite zastave Gasilskega društva Praprotno;
ob 20. uri: igra: »Sveti plamen« — uprizori Svoboda Dol pri Hrastniku.

PONEDELJEK, 2. julija:

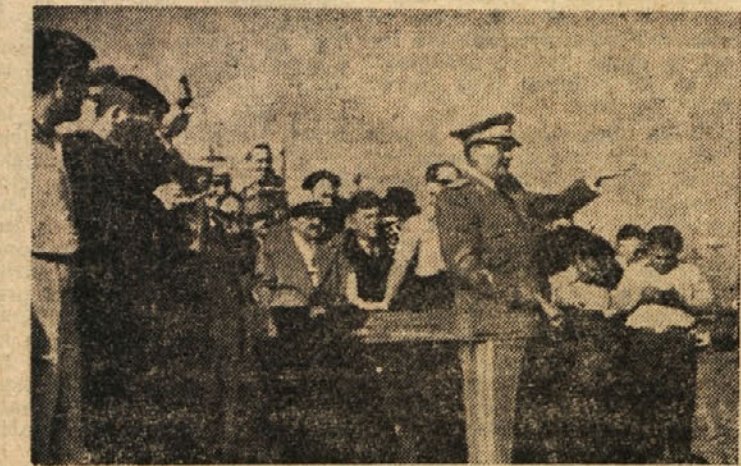
ob 19. uri: komemoracija pri spomeniku padlih borcev;
ob 20. uri: proslava rudarskega praznika in razvite zastave Svobode L. na vrtu pri kino dvorani na rudniku.

TOREK, 3. julija:

ob 5. uri: budnica;
ob 8. uri: slovesna seja Občinskega ljudskega odbora Hrastnik;
ob 8.50: pričetek sprejema;
ob 9. uri: slavnostno zborovanje na letnem telovadišču pred gimnazijo s kulturnim programom in razvitem zastave ZB. Zborovanje bo združeno s proslavo dneva borcev;
ob 17. uri: javni telovadni nastop »Parizana« Hrastnik in Dol pri Hrastniku.

Vse dramske prireditve in koncerti v Hrastniku bodo na letnem telovadišču pred gimnazijo, ob slabem vremenu pa v Domu Parizana. — Na vse prireditve je vstop z značk. prost. — V dneh 1., 2. in 3. julija bodo proste zabave v gostiščih. — K omlini udeležbi vabi

PRIPRAVLJALNI ODBOR.

Predsednik Tito na obrežju Volge

Vida Tomšičeva v Trbovljah

OBISKALA JE STROJNO TOVARNO, RUDARSKA NASELJA ŽABJEK IN DOBRNO — OGLEDALA SI JE TOVARNO GOSPODINJSKIH STROJEV, »ELEKTRO-STANDARD« TER »MEHANIKO«. — OBISKALA JE GOSPODINJSKO SOLO, SI OGLEDALA GRADNJO KOPALIŠČA TER DELAVSKEGA DOMA IN PROSTOROV ZA MUZEJ NOV — NATO JE IMELA USEPO PREDAVANJE

V sredo zjutraj je prispela v Trbovlje tovarišica Vida Tomšič, organizacijski sekretar OK ZKS. V spremstvu podpredsednika okraja Viktorja Burkeljca, sekretarja SZDL Janeza Jesen-

škaja, sekretarja občinskega komiteja ZKS Jožeta Pikla, predsednika občine Trbovlje Lojzeta Dularja in drugih si je ogledala

gospodarsko dejavnost Trbovelj in razne naprave. Najprej se je pomudila pri Strojni tovarni Trbovlje, kjer si je z zanimanjem ogledovala izdelke tega podjetja ter se pohvalno izrazila o njih. Želja tovarišice Tomšičeve je bila, da si ogleda stanovanjska naselja na Zabjeku in na Dobrni. Del časa se je pomudila na Zabjeku, kjer se je sama prepričala o stanovanjskih prilikah, ki vladajo na tem terenu zaradi plavovitosti zemlje. Na Dobrni si je ogledala tudi dom »Svobode«.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Zaključek šolskega leta na trboveljski gimnaziji
Izpit za življenje

12. junija je 17 osemolcevc začelo opravljati zaključni izpit — Prihodnje šolsko leto bo v osmem razredu gimnazije 40 dijakov — Priprave za letovanje in izlet gimnazijcev

Šolsko leto gre h kraju. Po vseh gimnazijah v Zasavju se dijaki mrzlično pripravljajo na zadnje ustne izpite, pismene naloge iz malone vseh predmetov so pisali že prejšnji teden.

Na trboveljski gimnaziji bo letos maturiralo 17 osemolcev. 12. junija bodo začeli s pismenimi nalogami, 16. t. m. pa bodo odgovarjali še ustmeno. Kot je znano, bodo malone vsi dijaki nadaljevali študij na posameznih fakultetah ljubljanske univerze.

V gimnaziji pravijo, da se bo s prihodnjim šolskim letom

vpisalo v osmi razred kar 40 dijakov. To bo najštevilčnejši razred po vojni. Tako bo prihodnje leto dala trboveljska gimnazija kar 40 maturantov. Dijaki ostalih razredov gimnazije se obenem pripravljajo na razne izlete in letovanja, nekateri pa bodo odšli tudi v delovne brigade.

Pa tudi iz ostalih nižjih gimnazij v Zasavju poročajo, da bodo v teh dneh priredili izlete. Največ razredov bo odšlo v Kamniške planine, Julijske Alpe, na ogled naših večjih mest in drugam. (v)

Prva mladinska brigada v Trbovljah

Spet tako, kot pred leti

V torek, 12. junija, zjutraj so se zbrali na letnem telovadišču TVD »Partizana« v Trbovljah mladinci in mladinke trboveljske in brežiške gimnazije ter sprejeli odlok OK LMS Trbovlje o formiranju prve mladinske delovne brigade.

Brigado sestavlja 41 dijakov brežiške in 30 dijakov trboveljske gimnazije. Brigada bo delala pri razširitvi in rekonstrukciji glavne ceste v Trbovljah, in sicer na odseku Dreosušnik. Mladinci bodo delali dnevno po 7 ur na delu pa bodo ostali 15 dni.

To je prva mladinska delovna brigada okraja Trbovlje, ki bo pomagala pri gradnji komunalnega objekta. V prostem času se bodo ti mladinci izživljali športno in kulturno, za kar nosi skrb štab brigade, ki so ji ga mladinci izbrali na svoji prvi brigadni konferenci. Za vzgojno stran mladincev bo skrbel profesor brežiške gimnazije.

O prvi mladinski brigadi pa lahko rečemo, da je njena mo-

rala in razpoloženje za delo na višku. Upamo, da ostale mladinske brigade ne bodo za njo zaostajale. A. K.

Org. sekretar OK ZKS tovarišica Vida Tomšičeva, je pretekli dni obiskala Trbovlje. Gojenka Gospodinjske šole li je ob tej priložnosti poklonila šopek cvetja.

PRAZNOVANJE KRAJEVNEGA PRAZNIKA V LESKOVCU

Tudi padlim so se oddolžili

V Leskovcu pri Krškem so v nedeljo 10. junija, že tretjič obhajali svoj krajevni praznik. V začetku meseca junija leta 1945 so se Leskovčani vračali iz izgnanstva na svoje porušene in opustošene domove. Prav zato je bivši občinski odbor v Leskovcu sklenil, da se 10. junij slavi kot krajevni praznik.

Letos so v Leskovcu začeli s praznovanjem že v soboto zvečer. V Zadrnem domu je bila v soboto zvečer slovesna akademija, pri kateri so sodelovali šolska mladina, društva in organizacije.

Leskovčani so bili v nedeljo praznično razpoloženi. Vse hiše so bile v zastavah in zelenju. V dopoldanskih urah so priredili tekmovalstvo v šahu in odbojki. Popoldne se je klub slabemu vremenu zbralo kmalu po napovedani uri na trgu precej ljudi, ki so nato v sprejeto odšli proti Zadrnemu domu. Tamkaj je slovesnost odpr-

tov. Branko Voglar, za njim pa je predsednik Občinskega odbora SZDL Videm-Krško tov. Lojze Colarič v slavnostnem govoru obudil spomin na izseljenstvo in narodnoosvobodilno vojno, ki je omogočila vrnitev iz pregnanstva Leskovčanom in ostalim. Pred spominsko ploščo so položili številne vence, mladinski oktet pa je zapel nekaj domačih pesmi.

S to proslavo so se kot doslej Leskovčani spomnili težkih časov svojega izseljenstva, hkrati pa so se oddolžili spominu žrtvam, ki so darovale svoje življenje za našo svobodo.

V Pišecah bodo slavili 8. julija občinski praznik
Odkritje spominske plošče

V Pišecah bodo letos praznovali praznovanje krajevnega praznika, toda kar ne morejo se navaditi na to in mu pravijo še vedno občinski praznik, kakor so navajeni po starem. Sicer je pa to nazadnje postranskega pomena. Krajevni praznik bodo letos praznovali v Pišecah v spomin na leto 1944, ko so 7. julija iz kraja nagnali nadute Svabe. Sicer je okupator še pozneje uprizorjal razne hajke, toda švabski škorenj se pozneje ni več šopiril v Pišecah. V okviru prireditev krajevne-

ga praznika bodo v Pišecah dne 8. julija odkrili tudi spomenik padlim borcem NOV in odprli novo ambulanto. Kar dva dni bodo tedaj praznovali, na večer pred praznikom pa bodo prižgali kresove. Na glavni dan praznovanja bo na sporedu kulturni program s sodelovanjem združenih pevskih zborov občine Brežice. Nastopil bo tudi domači pevski zbor, godba iz Kapel itd.

Obiščite 8. julija Pišecce! Vsem se obeta prav prijeten dan.

Razstava povo nih izumov in
tehničnega napredka FLRI

Zgoraj navedena razstava bo odprta v soboto, 16. junija, v Ljubljani. Prikazala nam bo delo in uspehe naših izumiteljev, uspehe naše industrije pri vedno večji mehanizaciji proizvodnje in razvoju elektrogospodarstva Slovenije v zadnjih letih po vojni.

IZUMI. — Za razstavo vlada živo zanimanje v vrstah naših izumiteljev. Do sedaj je priglasilo za razstavo 271 izumiteljev 398 izumov, od katerih velik del še ni priglašen patentnemu

uradu. Tehnična komisija ki je strokovno pregledala vse pri-glašene izume, jih je odklonila 79.

TEHNIČNI NAPREDEK. — Na tem delu bodo poleg drugih razstavljalcev priredile svoje posebne razstave Ljudska tehnika, Metalni inštitut, Kemični inštitut, Kemična fakulteta, vsi iz Ljubljane, nadalje Inštitut za nafto iz Zagreba, Hidrotehnični inštitut iz Beograda, Za-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Uredništvo »Zasavskega tednika« je skupno z okrajnim odborom ZB NOV sklenilo zaradi velikega zanimanja podaljšati nagradni natečaj v počastitev Dneva borcev do dne 10. novembra 1956.

Imena najboljših prispevkov, ki bodo nagrajeni bodo objavljena v slavnostni številki, ki bo izšla v počastitev Dneva republike. Uredništvo »Zasavskega tednika«

Vida Tomšičeva v Trbovljah

(Nadaljevanje s 1. strani)
Nato je krenila proti bivšemu vzhodnemu obratu rudnika, kjer ima svoj sedež novo podjetje „Elektro-Standard“, za proizvodnjo gospodinskih strojev. Del časa se je pomudila tam in si podrobneje ogledala proizvodni proces, ki ga ji je razkazal direktor Zvone Alič. Nato si je ogledala še podjetje „Mehani-ka“ in prostore gospodinske šole. Gojenke gospodinske šole, ki zaključujejo te dni pouk, so hvalile Vida Tomšičevo po-zdravile ter ji zapele več pesmi. Del časa je ostala z njimi v pogovoru ter se z njimi tudi fotografirala.

Popoldne si je tovarišica Vida Tomšičeva ogledala gradnjo let-

nega kopališča in gradnjo novega delavskega doma, čigar gradnja je v zaključni fazi. — Ogledala si je še prostore novega muzeja NOV, katerega otvoritev bo na Dan borcev dne 4. julija.

V polno zasedeni dvorani Delavskega doma je imela nato daljše predavanje o nekaterih notranjih in zunanepolitičnih vprašanjih, o vodilni vlogi komunistov v razvoju socializma, o vlogi žena v družbenem upravljanju in še o drugih problemih. Po predavanju pa je imela še v domu SZDL posvetovanje s predstavnicami žena ter je z njimi razpravljala o nekaterih aktualnih vprašanjih.

Ing. Jože Sedlar

Jamski obrat na Dolu -- perspektiva rudnika Trbovlje-Hrastnik

(Nadaljevanje)

S prenosom težišča eksploatacije premoga v bližnjih letih na Hrastnik in Dol pa se vsiljuje potreba, da se v intenzivnejši meri začne urejevati sam Hrastnik. Medtem ko se Trbovlje z modernizacijo cest, zgraditvijo novega Delavskega doma, kopališča, Domov „Svoboda“ s kino in gledališkimi dvoranami pri Sušniku in na Dobri, zadostnim številom fizikalnih inštitutov, z okrepitevijo vodovoda, z modernizacijo gostinskih lokalov in ostalega v komunalnem pogledu že v glavnem približuje kulturno-prosvetnim in higijensko-sanitarnim zahtevam, ki jih narekujejo perspektive kraja, bo v Hrastniku v tem pogledu še precej dela — če pa upoštevamo še Dol, so ta vprašanja še vsa odprta.

Tesno v zvezi s temi komunalnimi problemi pa se odpira vprašanje lokacije novih stanovanjskih naselij za rudnik Trbovlje-Hrastnik-Dol, Resnica je, da bo v naslednjih letih v območju Trbovelj postal del delovne sile na rudniku v Trbovljah razpoložljiv, istočasno pa se bo povečala potreba po delovni sili v hrastniškem predelu rudnika in bo tedaj treba rudarje prevažati iz Trbovelj v Hrastnik, da se na ta način ohrani in izkoristi obstoječi stanovanjski fond v Trbovljah. Delovna sila za novi obrat na Dolu se bo delno črpala iz Hrastnika in se od tam tudi prevažala na Dol, za preostali del delovnih moči pa bo treba zgraditi nove stanovanjske kolonije. Ta naselja bi bilo mogoče zgraditi ali na Dolu ali pa v Hrastniku. Na Dolu trčimo na isto negativno stran, ki se še v večji meri pojavlja v samem Hrastniku, da imamo namreč zaradi plazovitosti na območju Dola za izgradnjo stanovanjskih naselij relativno malo primernih prostorov. V celoti računano pa bi bila gradnja kolonij na Dolu dražja kot v Hrastniku, ker je treba poleg stanovanjskih objektov tukaj v glavnem na novo zgraditi precej akcesornih objektov komunalne dejavnosti, da se zadosti kulturno-prosvetnim, civilizacijskim in higijensko-sanitarnim potrebam, medtem ko bi se pri lokaciji teh novih naselij v Hrastniku izkoristile že obstoječe in v bodočnosti razširjene komunalne kapacitete.

V Hrastniku pa naletimo na že omenjeno, zelo negativno okoliščino, da imamo namreč zaradi destruktivnega vpliva rudnih con jamskega odkopavanja na površino in zaradi prirodne plazovitosti kaj malo prostorov, kjer bi mogli locirati nove stanovanjske zgradbe. Pri bodočem lociranju novih rudarskih naselij bi morda prišla v poštev, zlasti če sledimo nujni zahtevi, da je treba rudarska naselja situirati v zares zdravih okoliših, lokacija novega rudarskega naselja v Smarjeti ob Savinji. V nekaj letih bo namreč rudnik Trbovlje-Hrastnik raztegnel svoje eksploatacijsko območje do meje z rudnikom Laško na Marnem, zveza proga Trbovlje-separacija, Hrastnik Novi dol, Krištambo Marno pa se bo, ker

leži na isti višini, lahko spojila v glavno progo rudnika Laško in bo tako potekala dalje preko Breznega in Hude jame do Železniške postaje Laško.

Pod to perspektivo bi poleg Smarjete imeli na razpolago eventualno samo še Laško za lociranje rudarskega naselja, kjer bi lahko izkoristili obstoječe komunalne kapacitete, poleg tega pa še kopališče, kar bi bilo precej važno pri profesionalni rešitvi pri naših rudarjih. Smarjeta bi imela to prednost, da je zdrav kraj z zelo ugodno lego in lepo okolico, kjer bi bile danes vse možnosti, da se razvije moderno rudarsko na-

selje. Ima pa tudi isto posebno ugodnost, kot jo ima tudi Laško, da razpolaga z radioaktivnim termalnim vrelicem, v katerem bi naši rudarji s pridom zdravili svojo revno in zelo razširjeno bolečino v križu, možno pa bi bilo tudi tukaj razvijati rehabilitacijski center, ki bo tako prejkolišje nujno potreben. So pa v Smarjeti še druge posebne ugodnosti, kot n. pr. kopanje v Savinji, lega ob železniški postaji in drugo. Na delo na Dol, pa tudi v Hrastnik, bi se rudarji vozili z avtobusi. Cestne relacije so tu razmeroma kratke.

(Nadaljevanje sledi)

ZDRUŽITEV OBRTHNIH ZBORNIC KRŠKO IN TRBOVLJE

Čas je, da izdelujemo kvalitetne izdelke

Minulo nedeljo je bila v Radečah združitev obeh okrajnih zbornic bivšega trboveljskega in krškega okraja. Skupščini so prisostvovali zastopniki OLO, SZDL in republiške obrtne zbornice.

V plodni razpravi je bilo pojasnjeno marsikatero važno vprašanje, nedvoumno pa je, da bodo morali naši obrtniki tesneje sodelovati z organi občin in drugih organizacij, kajti le tako bo njihovo delo uspešnejše.

Vse večji razmah naše obrti nalaga tudi zasavski obrtnikom nekatere važne naloge, ki jih bo moč uresničiti le z vztrajnim in nesebičnim delom. Nedeljska skupščina je dala v tej smeri toliko dragocenih napotkov, da bi jih bilo vredno že v najkrajšem času uresničiti.

Po podatkih obeh bivših zbornic imamo v Zasavju maleone 1000 obrtnih obratov. Značilno pa je, da jih je mnogo več v ju pa sploh ni optika, čeprav si le-te mnogo bolj razdrobljene, medtem ko v zgornjem delu okraja vedno bolj prednjačijo socialistični obrtni obrati. Zanimivo je, da kljub številnim obratom določenih vej obrti še vedno primanjkuje, nekatere pa počasi, a zanesljivo izumirajo. Tako hudo primanjkuje ključavničarjev, avtomobilnikov, zidarjev, sedlarjev, v vsem okraju pa sploh ni optika, čeprav se je zbornica že lani prizadevala odpreti tudi tako delavnico.

Po poročilih obeh upravnih odborov zbornic, v katerih so bili zajeti resnično važni problemi in o katerih bomo podrobno pisali v eni izmed prihodnjih števil, je sledila zanimiva in mestoma zelo načelna razprava iz katere so se izkristalizirala naslednja najvažnejša mnenja: dvigniti kvaliteto vseh izdelkov in znižati cene, razen tega pa najti ustrezne rešitve glede sprejemanja vajencev v uk in odpravo sušmarstva.

Ugotovitev zastopnika okrajnega odbora SZDL, tov. Zuleta, da naj bi bil sleherni obrtnik v določenem smislu umetnik svoje obrtne panoge, pa razločno pove, da bodo morali zasavski obrtniki svoje izdelke predvsem približati okusu in potrebam potrošnikov. Najvažnejše je končno to, da potrošnikom ne bo treba velik del svojih sredstev nositi izven okraja in s tem odnašati denar v druge kraje.

Sušmarstvo je še vedno rakovna rana, ki povzroča negotovost obrtnikov in povzroča, da je skupnost oškodovana za precejšnja sredstva. Samo v bivšem krškem okraju je obrtna zbornica ugotovila nad 600 sušmarjev, nekaj manj pa jih je tudi v bivšem trboveljskem okraju. Zastopnik republiške obrtne zbornice pa je s tem v zvezi odkril povedal, da so za vedno večje sušmarjenje krivi v največji meri zasebni obrtniki. Prva leta po vojni so zaradi obilice dela, zaposlovali sušmarje, čeprav so le-ti bili v stalnem delovnem razmerju. Obrtna zbornica je lani na podlagi realnih prilogitev nekatere primere predala sodnikom za prekrške. Jasno pa je, da se bodo morali obrtniki sami boriti proti podobnim pojavom izigravanja zakonitosti.

Največ so obrtniki razpravljali o vajenstvu. Mnogi delegati so bili mišljenja, da bi bilo potrebno učno dobo v nekaterih obrtih podaljšati. Z vključevanjem vajencev v določene panoge obrti slabo kaže. Dekleta bi bile rade zgolj šivilje, medtem ko je pri fantih največ zanimanja za mehaniko obrt. Trboveljska zbornica je vključila lani 108 vajencev, v istem času pa je bilo razveljavljenih 17 učnih pogodb. Krška zbornica pa je lani planirala 130 vajencev za obrt, priglasi pa se jih je 189. Vse bolj pa se kaže potreba za gradnjo vajenskega doma v Trbovljah. Le v domu bi bil vsem vajencem zagotovljen popoln razvoj.

V razpravi je bila osvetljena tudi vloga obrtne zbornice. Res! Obrtna zbornica ni le strogo stanovska organizacija, marveč dobiva vedno pomembnejšo družbeno funkcijo, ki ima celo oblastveni značaj. Zategadelj bo morala zbornica v bodoče tudi opravljati še mnoga druga važna vprašanja glede razvoja obrti. Na občnem zboru so precej govorili tudi o vlogi občinskih pododborov obrtne zbornice. Pravzaprav je nerazumljiva bojazen nekaterih obrtnikov spodnjega dela okraja, ki so menili, naj bi v Krškem še ostala pisarna razpuščene obrtne zbornice, da bi obrtniki tega dela lahko opravičali svoje tekoče posle. Občinski pododbori imajo s poslovníkom jasno določene naloge. In če bodo te naloge in pravice dosledno izvajali, se bo pomembnost teh pododborov kmalu pokazala.

Na kraju so izvolili še komisijo za pripravo sodelovanja na letošnjem obrtniškem veleselju in izvolili nov upravni odbor.

DO PISUJTE
v „Zasavski tednik“

Kje bodo letovali naši vajenci?

Okrajni odbor za letovanje vajencev v našem okraju stoji pred težavno nalogo. Omogočiti vajenski mladini primerno letovanje ni lahko vprašanje. Predvsem se mora ubadati z vprašanjem, kje najti sredstva za letovanje vajenske mladine raznih obrtnih strok, kajti organizacija letovanja vajenske mladine naših industrijskih šol je bila že v teku, ko je bila dana pobuda za ustanovitev okrajnega organa za letovanje vajencev.

Za vajence industrijskih šol je predviden sledeči načrt: učenci industrijske kovinarske šole Strojne tovarne v Trbovljah bodo letos letovali v Crikvenici, in sicer na prostoru, ki ga je najela tovarna za letni oddih svojih delavcev in uslužbencev; vajencev se je priglasilo za letovanje okrog 120, od katerih bo vsak posameznik prispeval po 160 din na dan, ostale stroške pa regresira sama šola. Vajenci morajo letoovati najmanj 10 dni, največ pa 1 mesec. Fantje iz rudarske šole v Trbovljah imajo letos pripravljeno letovanje spet na otoku Braču, in sicer od 15. julija do 15. avgusta v izmenah po 15 dni, letovalo pa bo okrog 127 učencev. Ti bodo sami prispevali po 2000 din, ostale stroške pa bo regresirala šola in zbornica. Prenočišča imajo že pripravljena v Domu „Partizana“. S seboj bodo vzeli plavalnega in lahkoatletskega učitelja.

Tudi v industrijski rudarski šoli v Zagorju imajo že vse urejeno za letovanje svojih učencev, in sicer prav tako na otoku Braču. Letovalo bo okrog 170 vajencev v času od 1. julija do 15. avgusta. Sistem letovanja je približno enak kot pri učencih rudarske šole v Trbovljah.

Največje vprašanje pa je sedaj letovanje vseh ostalih vajencev Denarna sredstva je za sedaj prispevala le okrajna Zveza prijateljev mladine v Trbovljah, in sicer 100.000 din, ostale ustanove in podjetja pa se še niso odzvala na začetni poziv. Odbor je dobil doslej 150 prigrasitev za letovanje od skupno 400 vajencev. Možnosti za letovanje so sicer v okviru Počitniške zveze, vendar so stroški za letovanje tako visoki, da jih bo težko kriti, ker znašajo 5200 din za 15 dni. Tudi delni znesek, ki bi ga prispevali vajenci, ne more kriti vseh izdatkov, ker so preveliki. Upajmo, da bodo naše ustanove in podjetja razumele potrebo letovanja naših vajencev, saj gre za okrepitev zdravja te mladine.

A. K.

Občni zbor Društva ekonomistov v Trbovljah Obsežni načrti za bodoče delo

Pred dnevi je bil v restavraciji „Turist“ v Trbovljah redni letni občni zbor Društva ekonomistov trboveljskega okraja, ki se ga je udeležil tudi tajnik republiškega društva tov. Tone Klemenčič. Po poročilih predsednika in tajnika se je razvila živahna debata, v kateri so se pogovorili zlasti o nalogah in delu svojega društva v novem poslovnem letu. Ob zaključku so navzoči z manjšimi popravki sprejeli pravila društva, potrdili združitev obeh društev iz bivših okrajev Krško in Trbovlje v eno in izvolili nov upravni in nadzorni odbor. Po občnem zboru so ekonomisti trboveljskega okraja poslušali predavanje Toneta Klemenčiča iz Ljubljane, ki je govoril o problematiki ekonomskih najemnin.

Predsednik začasnega upravnega odbora obeh društev, ki je bil postavljen lanske leto novembra, tov. Zule, je v svojem govoru podal nekaj osnovnih misli o bodočem delu in nalogah Društva ekonomistov, ki naj ne bo zaprto vase, ampak čim tesneje povezano z gospodarskim in družbenim življenjem. Društvo ekonomistov bo lahko mnogo storilo tudi za dvig ekonomskega znanja pri delovnih ljudeh. V zvezi s tem je nakazal vrsto oblik, ki bi se dale v ta namen odlično izvesti.

V organizacijskem poročilu je tajnik Slavko Grčar poročal o delu obeh društev v času od novembra lanskega leta pa do sedaj. Ugotovil je, da je bilo leto uspešno, a hko pa bi bilo pravzaprav še boljše, Društvi

sta imeli v tem času deset predavanj, prav tako pa se je tudi upravni odbor redno shajal. V novem društvu je sedaj nekaj nad 180 članov. Iz bivšega okraja Trbovlje jih je 114, iz nekdanjega krškega okraja pa 75. To število pa še ni dokončno, ker se v nekaterih občinah pravkar formirajo novi pododbori. V društvu obstajata sedaj dve sekciji: knjigovodsko-računovodska in statistična sekcija. Porajajo se pa že tudi pogoji za ustanovitev še novih sekcij.

Aktivnost Društva ekonomistov naj bi se v bodoče v glavnem zrcalila v predavanjih za člane in ostale ljudi, v raznih tečajih in seminarjih, v sodelovanju z gospodarskimi organizacijami, organi oblasti itd.

Novemu odboru so dali člani v razpravi precej bogatih napotkov za bodoče delo, ki bo prav gotovo še bolj plodno kot kdaj koli doslej.

-jak

PRED DOKONČANJEM NOVEGA DELAVSKEGA DOMA

Gradnja novega Delavskega doma v Trbovljah, ki bo postal središče delavske kulture v revirju, se vse bolj približuje kraju. Sedaj so v polnem teku dela pri ometavanju in oblaganju pročelij in v notranjosti poslojpa.

Ker predvideva načrt porušitve nekaterih poslopj v okoliščini novega kulturnega doma, so pred nedavnim že začeli s porušitvijo Povšetove hiše. V bližnji prihodnosti bodo med drugimi porušili tudi stari Delavski dom.

-jak

Razstava povojnih izumov FLRJ

(Nadaljevanje s 1. strani)
vod za raziskavo materiala iz Ljubljane, Zelenzarna Jesenice. Velik del razstavnih prostorov bo zavzela razstava Elektrogospodarstva LRS. Zanimivi bodo tudi razstavljeni izdelki naših železnar, ki so po vojni doživele zelo velik razvoj. Tako bo Zelenzarna Štore razstavila 5-tonski valj za hladno valjano pločevino. Tovarna vojne industrije „Crvena zastava“ iz Kragujevca bo razstavila raznovrstno športno orodje. „Tops“ iz Ljubljane svoje najnovejše pisalne stroje itd.

VINOGRADNIKI ŽELE dolgoročna posojila

(Z RAZŠIRJENE SEJE OBČINSKEGA ODBORA SZDL VIDEM-KRŠKO)

Pred dnevi so se sešli na razširjeni seji občinskega odbora socialistične zveze v Vidmu-Krškem poleg članov organizacije tudi zastopniki ZB, mladine, občinskega sindikalnega sveta itd., kjer so razpravljali o zunanji politiki, družbenem planu in občinskem prazniku.

Zunanjepolitični pregled je podal predsednik okrajnega sodišča v Krškem tov. Zobec s poudarkom odnosov med Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo.

Osnovne smernice za družbeni plan je obrazložil predsednik občine tov. Stane Nunčič.

Nato so razpravljali o občinskem prazniku. Večji del prebivalstva občine Videm-Krško so Nemci leta 1942 preselili v Stezijo, od koder so se izseljeni vrnil v domovino v početnih mesecih leta 1945. Največ se jih je vrnilo v mesecu avgustu, zato naj bi to vrnitev vsako leto počastili z občinskim praznikom, tako da se bodo še pozni rodovi spominjali teh dni. Ker pa je bil v mesecu avgustu Matija Gubec poražen na Krškem polju, bi povezali praznovanje vrnitve izseljencev v domovino tudi s kmečkim praznikom, ki so ga prejnjih časih vsako leto ob-

hajali. Občinski ljudski odbor je zaradi tega sprejel predlog o imenovanju občinskega praznika, ki bi se v avgustu letošnje ga leta praznoval prvikrat. To praznovanje bi trajalo teden dni in bi bilo povezano z raznimi razstavami, kulturnoprosvetnimi prireditvami, konjskimi in moto dirkami ter kmečko revijo.

Na seji so obravnavali tudi obnovo vinogradništva. Prizadeki kmetovalci so izrazili željo, da bi se v ta namen nudila ljudem dolgoročna posojila. Potreba kažejo, da bo treba trto postopoma obnavljati, če hočemo, da bo v desetih letih obnovljeno vsaj polovica vseh vinogradov v občini.

Tov. Colarič, predsednik socialistične zveze Videm-Krško, je na tem sestanku poudaril potrebo, da se vsaka številna članstva SZDL, prav tako pa je potrebno utrditev organizacije. Dasiiravno se je tega sestanka udeležilo nad šestdeset ljudi, udeležba vendar ni bila zadovoljiva. Zavedati se je treba, da je SZDL politična organizacija, v kateri se obravnavajo vsa važna vprašanja, zato bi morali priti na take seje vsi, ki so nanje vabljeni.

Občina ob treh vodah

V JESENI LETOSNJEGA LETA BO PRETEKLO LETO DNI, ODKAR DELUJE NOVA UREDITEV OBČIN. NAŠ TEDNIK SI JE ZADAL ZA NALOGO, DA BO VSAK TEDEN PRINAŠAL NA TRETJI STRANI PROBLEME IN ZANIMIVOSTI ENE IZMED OSMIH OBČIN OKRAJA TRBOVLJE. PRIČELI BOMO OBJAVLJATI PO VRSTNEM REDU IN TAKO ZAČNEMO V DANAŠNJI ŠTEVILKI Z OBČINO BREŽICE

Med osmimi občinami v našem okraju je po velikosti in po številu prebivalstva največja občina Brežice — občina ob treh vodah — ob Krki, Savi in Sotli. Prebivalcev šteje 27.000 in zanimivo je, da znaša velikost občine v hektarjih prav tako 27.000, tako da pride na en hektar površine tudi 1 prebivalec.

Občina Brežice — na en hektar en prebivalec

Občina Brežice je izrazito agrarna. Na njenem področju je 6483 gospodinjstev. Poleg kmetijske zemlje, ki pripada po površini 86,3 % pravnim lastnikom in le 13,7 odst. družbenim proizvajalcem, je v občini že precej močno razširjena industrijska in obrtna dejavnost, tako n. pr. Tovarna pohištva v Brežicah, podjetje »Oprema« prav tam, Rudnik Globoko ter Pletilnica in Mikarstvo v Dobovi, nadalje podjetje za popravilo železniških voz v Dobovi in vrsta manjših podjetij. Močno je razširjena trgovska mreža:

vendar bomo tudi te težave premagali. To bo seveda mogoče tedaj, če ne bo nepredvidenih nesreč, kakor na primer letošnja zima. Občinski ljudski odbor je pred kratkim dobil poročilo komisije, ki je ugotovila, da je škoda po zimski pozehi zelo velika. Tako je n. pr. ponekod pozehlo do 45 odst. posevkov in nasadov. K temu je treba prišteti še nedavno poplavo v dolini Krke in Sotle.

Krepko bo treba prijeti in gospodariti, da bo občina letošnje leto realizirala postavljene gospodarske plan. Glavni problem v bodočem gospodarstvu občine bo seveda predvsem obnova sadjarstva in vinogradništva ter pospeševanje živinoreje. Tako nam številke

povedo, da je v občini Brežice 8691 goved, 1642 konj, 11.510 svinj, 45.000 perutnine, čebel 1200 panjev, sadnih dreves je 120.000, rodne trte pa je v občini 1229 ha. Razumljivo je tedaj, da bo treba posvetiti glavno skrb razvoju in napredku vinogradništva, živinoreje in sadjarstva. — Pa še z nečim je treba računati, kar bo postalo v občini prej ali slej aktualno vprašanje, ki se v revirjih že pojavlja: z razvojem in mehanizacijo dela v vinogradništvu in sadjarstvu se bo pojavil problem, kam z odvečno delovno silo. Pristojni činitelji bodo morali pričeti razmišljati, v kateri obrtni ali industrijski dejavnosti bodo zaposlili razpoložljive delovne moči.

vzgojiteljica, »letos so nam dali nekaj denarja za prvo silo, toda lansko leto in prej se pa še spomnili niso, da je v kraju tudi otroški vrtec.«

Kar prijetno se počutijo otroci v vrtcu. Naučijo jih marsikaj, tako tudi petja in deklamacij. Izkazali so se že na raznih prireditvah. Največje doživetje zanje bo seveda obisk Zageba, kjer si bodo ogledali zoološki vrt in še kaj drugega zanimivega.

Ob zaključku, ko sem se poslovil od teh mladih državljanov, sem jih poskušal ujeti za spomin na ploščo. To sem sicer storil, toda ko smo film razvili, je bil posnetek žal premečen za izdelavo klišaja.

Kulturnoprosvetno delo v okolici in v Brežicah

V samih Brežicah deluje kulturno-prosvetno društvo »Stanko Černeč«, na Brežini »Svoboda bratov Milavcev«, medtem ko je v okolici kulturno delo razbito v Dobovi, v Artičah, Kapelah, Pišecah, na Bizeljskem, Cerkljah in še drugih krajih. V samih Brežicah so se letošnje sezone bolj omejili na gostovanje drugih kulturnih skupin, kakor na primer iz Celja in Ljubljane. Sami so dali v tej sezoni igro Mire Pucove »Operacija«.

Ker igrajo v Brežicah tedenko kar po tri premierne filme, so domačini tako razvajeni, da slobodno nastupajo gledališka igra seveda ne doseže zelenega učinka. Za bodočo sezono bodo kulturniki pripravili širši gledališki repertoar z domačo igralsko skupino in privedli več gostovanj. Težave pa imajo z dvorano, kjer je treba še marsikaj urediti, najbolj pereče pa je v hladnih mesecih ogrevanje dvorane.

Posebno delavna pa je v kraju ljudska knjižnica, ki je ena izmed najboljših v okraju, prav

Pri igri v naravi

tako dobro je delovala Ljudska univerza, »Svoboda bratov Milavcev«, ki so jo ustanovili šele pred nedavnim, deluje zadovoljivo. V zimskih mesecih so imeli v društvu tudi plesni tečaj, prirejali šahovske turnirje in uprizorili več iger, med njimi »Vdovo Rožinko«. Močan je v Brežicah pevski zbor, ki ga vodi neutrudni pevovodja Baškorič, ki podučuje tudi peske zbere v Dobovi, Krški vasi in v Selah. Zbor je sodeloval med drugim v Artičah pri opereti »Oj, to letovo srce«.

Velike načrte imajo na tem področju dela v samih Brežicah in tudi v okoliških družtvih. Tako je sedaj tudi v Dobovi bolj razgibano kulturno življenje, za katero imajo razumevanje tudi pri kmetijski zadrugi.

delujeta pospeševalni odsek in zveze Slovenije. Dobro delujeta nadalje strojni in čebelarški odsek. Kmetijska zadruga pripravlja tudi letos tradicionalni kmetijski praznik, ki bo 15. julija in ga bodo združili s tekmovalnim koscem in žanjic.

V otroškem vrtcu

Telefonska centrala je preobremenjena

Pred petimi leti so Brežice dobile moderno, polavtomatsko telefonsko centralo s 100 priključki. Takrat so bili menja, da bo telefonska centrala zadostovala za daljšo dobo, vendar so se zmotili. Pet let je komaj preteklo in danes že ni mogoče več dobiti novega telefonskega priključka. Poiskati bo treba primerno rešitev, kolikor bo to mogoče. To vprašanje bi bilo rešljivo do neke mere na ta način, da bi si posamezna podjetja, ki imajo po več direktnih priključkov, preskrbeli hišne telefonske centrale, s čimer bi se sprostilo 10 do 20 priključkov, na katere interesi že težko čakajo.

Zbral in uredil: Stane Suštar

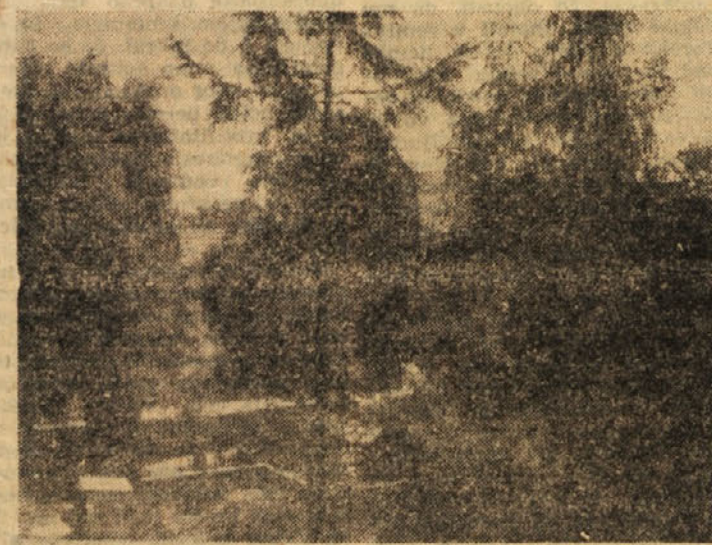
Pri oranju

Kmetijska zadruga in njeni odseki

Veliko in pomembno vlogo igra na področju Brežic tamkajšnja kmetijska zadruga s svojimi podjetji in raznimi odseki. Ze to, da pride v občini Brežice na 1 ha po 1 prebivalec, nam pove mnogo.

Kmetijska zadruga v Brežicah je tako rekoč med vodilnimi podjetji v občini. Ima štiri dobro urejene trgovine in še posebno trgovino z prodajo reprodukcijskega materiala. Zadruga razpolaga s tremi mesnicami. Zadruga sama odkupuje živino in razprodaja meso in mesne izdelke potrošnikom.

Z letošnjim 1. aprilom pa je kmetijska zadruga prevzela tudi posestvo mestne ekonomije in poskuša urediti na njem vzorno kmetijsko posestvo. Dokaz za to so dobro obdelana polja in bo zadruga sedaj razpolagala tudi z večjimi količinami ranega krompirja. Z agrotehničnimi ukrepi, ki jih izvaja na svojem posestvu, poskuša zadruga vplivati spodbudno tudi na ostale kmetovalce. Tako je napravila že več poskusov in se je ta prav dobro obnesel pri pšenici. Z uvajanjem in uporabo raznih novitet doprinese kmetijska zadruga mnogo k izboljšanju na tem področju naše dejavnosti. Med največjimi pridobitvami zadruge je nade-

Zadnje mesece so brežiški park okusno uredili.

zadružno podjetje »Posavje« odkupuje in prodaja vse vrste kmetijskih pridelkov, trgovsko podjetje »Krka« se pa ukvarja s trgovino na veliko. Poleg tega imajo Brežice podjetje za nakup in prodajo vina »Vino-Brežice«, Vinarsko zadrugo Brežice. Prav tako so v tem pogledu uspešne tudi kmetijske zadruga na področju brežiške občine, kakor n. pr. kmetijska zadruga v Pišecah, Bizeljskem, Globokem in še druge.

Občina Brežice se ravnokar pripravlja, da sprejme letošnji družbeni plan in proračun. V razgovoru našega dopisnika s predsednikom občine tov. Kolencem je le-ta med drugim omenil, da se sprejemanje družbenega plana po občinah odraža zelo pozitivno. S tem se bodo občine ekonomsko veliko bolj okrepile. Proračun občine Brežice znaša letos 91 milijonov dinarjev za kritje proračunskih potreb, poleg tega je predviden še investicijski sklad, stanovanjski sklad in cestni sklad. V proračunu je določeno za prosveto in kulturo 37 milijonov dinarjev, za socialno skrbstvo in zdravstvo pa 22 milijonov din. Zelo velika denarna postavka je predvidena za socialno skrbstvo in zdravstvo, to pa zaradi tega, ker je v občini samo 12 % prebivalcev socialno zavarovanih. Tako plačuje občina n. pr. samo za 4 ljudi, ki se zdravijo v zdravilišču za kožno tuberkulozo v Valdorji, mesečno po 47.000 din za enega bolnika. Rentgenski pregledi stanejo mesečno čez 1 milijon dinarjev, prav tako tudi vsa denarna pomoč siromašnim, socialno šibkim prebivalcem. »Podpare so minimalne, potrebe pa velike.« — Je dejal predsednik občine.

večjimi komunalnimi vprašanji v občini so vodovodi, ki jih je šest, ki pa so vsi potrebni generalnega popravila. Najbolj pereč je ta problem v samih Brežicah. Vprašanje preskrbe pitne vode bo treba rešiti nadalje v Pečicah, na Stojanskem vrhu, Catežu ob Savi, kjer je

Deset let dela Glasbene šole v Brežicah

Ko sem stopil v poslopje Glasbene šole v Brežicah, da napišem tudi o njej kaj, sem se spomnil besed, ki sem jih videl napisane v sobi Glasbene doma »Svobode I« v Hrastniku, o kateri piše prav sedaj

Prav tako pa bo treba v Brežicah resno razmišljati o izgradnji nove klavnice, kajti sedanja je stara že nad 100 let in ne ustreza več sodobnim potrebam. Prostor za novo, moderno klavnico je že določen, toda... Tudi to vprašanje terja denarna sredstva, ki pa jih primanjkuje...

V 10 letih svojega obstoja je Glasbena šola v Brežicah vzgojila vrsto dobrih glasbenikov. Prijazni raznatelj tov. Branko Ruch mi je pripovedoval, da imajo sicer malo učnih moči, da pa za silo kar »rinejo«.

Plesni orkester v Brežicah pozna najbolj mladina, saj se ta največkrat razveseljuje ob njegovih zvokih.

znani Jože Stok-Korotan v našem tedniku. V Glasbenem domu v Hrastniku je napisano: Glasba je višje odkritje od vsake modrosti in jilozofije. Kdor prodi v bistvo muzike, bo prost vse tiste bede, v kateri žive drugi ljudje.

Ludwig van Beethoven — 1810

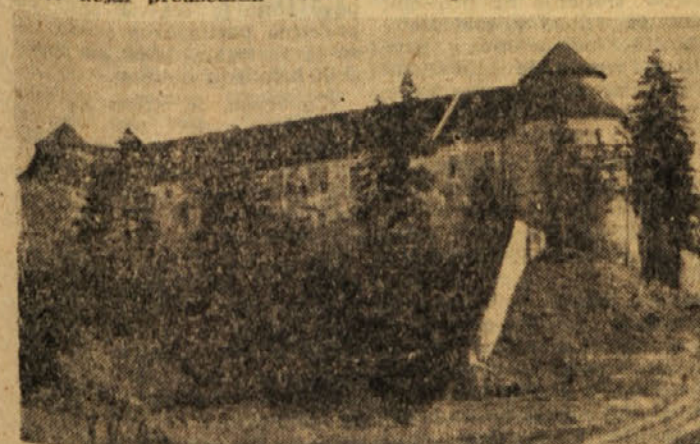
Rešili so vprašanje stavbe, ki je sedaj njihova last, in so si prostoro že kar lepo uredili. V šolskem letu 1955-56 je obiskovalo šolo 130 učencev, ki so se na javni produkciji ob zaključku pouka prav dobro izkazali.

V bodoče imajo predvsem nalogo, da ustanove dober šolski orkester in da vzgoje čim več učencev. To se jim bo tudi posrečilo, saj jim gredo pristojni činitelji ob vsaki priložnosti na roko.

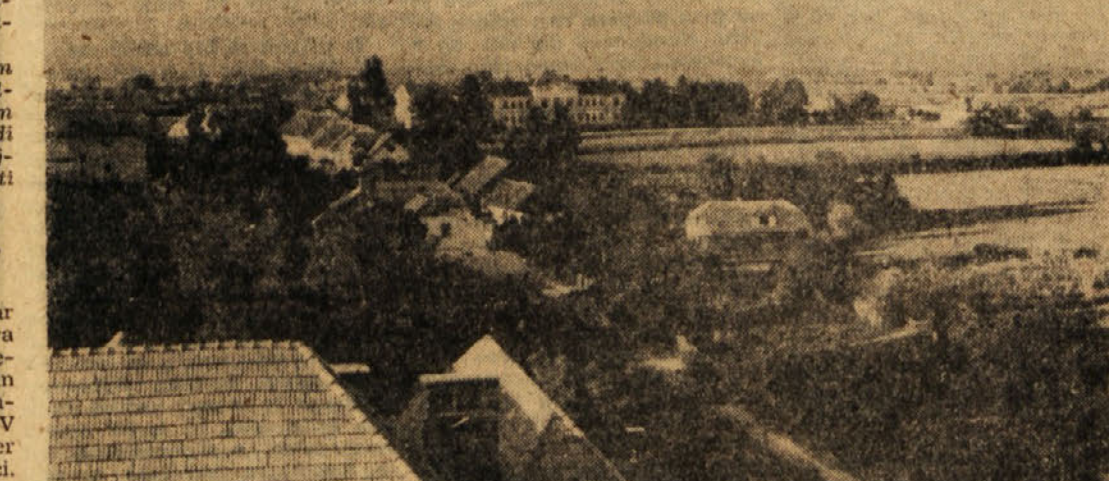
Pri najmlajših državljanih v Brežicah

Cicibanov je v Brežicah kar precej. V kraju sta sicer dva otroška vrta, vendar je to premalo. Prostori so majhni in tesni, tako da morajo odklanjati sprejem otrok v vrtec. V vrtcu ob glavni cesti je sicer lepo, a tesno. Vrt je v senci, toda potreben bi bil razširitev. Izkoristiti bi bilo treba prazno stavbo na dvorišču.

Seveda se tu spet poraja vprašanje investicij. »Letos je že malo bolje,« nam je dejala

Brežiški grad je vazen kulturni spomenik Posavja. V gradu je tudi Posavski muzej

Brežice so največja občina v našem okraju. Mesto pa je tudi važno in pomembno politično, gospodarsko in prosvetno središče najjužnejšega dela Posavja. — Na sliki: Pogled na Brežice.

Pred dvajsetimi leti je fašizem začel zasuznjevati Španijo

Težka leta za špansko ljudstvo se niso začela šele s Francovim uporom, temveč veliko prej. Ljudstvo se je zatiralec odločno upiralo, že za vladanja španskega kralja Alfonza XIII. je bilo zelo nemirno. Tretje leto po zasedbi prestola, leta 1909, so poskusili nanj prvi atentat, naslednje leto pa že drugi. Medtem ko se je kralj obakrat rešil, sta v poznejših atentatih izgubila življenje kar dva ministrskega predsednika: Canaleja leta 1912, Dato pa leta 1920. Niso pa anarhisti organizirali samo atentatov, temveč tudi upore, tako upor v Barceloni leta 1909, ki ga je zatrl Primo de Rivera. Katalonije kljub zadušitvi anarhističnega upora ni uspelo pomiriti, gibanje za samoupravo in svobodno Katalonijo se je bolj in bolj širilo.

Le leta prve svetovne vojne in prvi dve leti po njej so v Španiji, ki je bila v vojni nevtralna, potekala v primeri z drugimi evropskimi državami še precej mirno, dokler ni prišlo do bojev v Maroku, v katerih je bila španska vojska 23. julija 1921 pri Anuelu poražena. V takem položaju se je vojska, povezana z monarhijo, 13. septembra 1923, leta odločila za državni udar. Državni udar je izvedel Primo de Rivera, ki se je postavil na čelo direktorija sedmih generalov in enega admiralov. Za špansko svobodoljubno ljudstvo so nastopili težki dnevi zatiranja in preganjanja. Kljub najhujšemu terorju in navzile zmagi v Maroku v letih 1925 in 1926 španska diktatura ni uspela stabilizirati svojega položaja. Celo del vojske, in sicer toplotno, je začelo odpuščati pokorščino diktaturi.

Primo de Rivera je decembra leta 1925 reorganiziral direktorij v ministrski svet, v katerega je vključil tudi nekaj ministrov, civilov. Položaj si je nadalje skušal zboljšati z ustanovitvijo fašistične zveze »Union patriótica«, toda tudi z njo mu ni uspelo pridobiti množice. Množice so preveč dobro poznale vlogo fašistične organizacije v Italiji, zato so »Union patriótica« ne samo odklonile, temveč so še poveljevali odpor proti Primo de Riverovi diktaturi. Tudi bivše meščanske stranke, ki jih je režim ob proglasitvi diktature in razpustu parlamenta (Cortes) prepovedal, so začele organizirati odpor. Še z vojsko, ki mu je leta 1923 omogočila diktaturo, Primo de Rivera ni mogel več zanesljivo računati, saj je bila v Valenciji leta 1929 odkrita nevarna vojaška zarota. Tudi na državni aparat se diktatura ni mogla več zanašati. To je prisililo kralja Alfonza XIII., da je zamenjal generala Primo de Rivero v prepiranju, da bo tako rešil sebe ali vsaj monarhijo. Toda zmotil se je: pri občinskih volitvah 12. aprila 1931 je opozicija zmagala z velikansko večino; da bi rešil glavo, se je Alfonz XIII. dne 14. aprila 1931 odpovedal prestolu in zapustil Španijo.

Začasno vladlo so sestavili socialisti in republikanci pod predsedstvom Alcalá Zamora. 28. junija 1931 so bile volitve v ustavodajno skupščino. Socialisti so dobili skupno z republikanci 400 mandatov, klerikalno-monarhistična opozicija pa le 70 mandatov. Dne 9. decembra 1931 je dobila Španija republikansko ustavo, podobno francoski. Me-

ščanska republika je le deloma rešila nacionalno vprašanje s tem, da je dala Kataloniji avtonomijo, ni pa se lotila reševanja perečih socialnih vprašanj, zato so bile delavske stavke na dnevnem redu. Tudi zahteve po razdelitvi veleposesti, ki so postale vse bolj glasne. Ko so množice spoznale, da je cerkev tista, ki najbolj krčevito brani pravice veleposesti, so navallile na cerkev in samostane. Že leta 1931, ne pa šele leta 1936—1939, kakor je skušala prikazati sovražna vatanška propaganda, je postal marsikateri samostan in cerkev žrtev požara razjarjenih množic. Tudi že leta 1931, leta (oktobra) je parlament izglasoval izgon jezuitov iz Španije in je razpustil cerkvene rede. To ni bilo sicer po volji Alcalá Zamora, ki je kot predsednik vlade odstopil, sprejel pa je mesto predsednika republike. Pod vlado Azana je general Sanjurjo avgusta 1932 organiziral vojaški puč, ki pa ni uspel. Sanjurjo je pobegnil na Portugalsko. Dne 9. septembra 1932 je španska narodna skupščina odobrila Statut o avtonomiji Katalonije. Osnovala se je takoj katalonska vlada Generalitat de Catalunya s polkovnikom Maciòm kot predsednikom. Septembra 1933 je Azano zamenjal radikal Martínez Barrios, ki je razpisal nove volitve v ugodnem položaju za reakcije. Radikalni so sicer ohranili svoje glave, zato pa so bili socialisti močno oslavljeni. Radikal Lerroux, ki je sestavil novo vlado, je dal reakciji koncesijo za koncesijo. Položaj je postal za delavske množice nevzdržen in se je zaostri bolj kakor kdaj koli prej. V Asturiji in Kataloniji je prišlo do oboroženih vstaj, ki so bile zatrite s krvavo intervencijo policije in vojske novega meščansko-republikanskega režima.

Zmaga ljudske fronte v Franciji in njen prihod na oblast je bil močan zgled levčarskim strankam v Španiji, ki so strnjene v Ljudsko fronto na februarskih volitvah leta 1936 zmagale. Osnovala se je vlada Ljudske fronte Španije, ki pa je bila vse preveč obzirna do razrednega in ljudskega sovražnika. Reakciji ni izbila iz rok tako odločujočega orožja, kot je vojska, zato je že nekaj mesecev po hudem volilnem porazu 18. julija 1936 zopet dvignila glavo. Na ta dan je general Franco izkrcal svoje prve vojaške enote iz Severne Afrike v Algeiras, Tarifo in druga pristanišča južne Španije. Oborožene formacije so se zbrale tudi pod okriljem reakcionarne portugalske vlade in prav tako 18. julija prešle na špansko področje. Glavne vojske sile pa sta uporniški vojski prispevali fašistična Italija in nacistična Nemčija, ki sta s pohodom na Španijo začeli svoj pohod proti vsemu svobodnemu svetu. Vojsko v Španiji sta dobili v svetovnem merilu pa sta jo zgubili in dolžnost svobodoljubnih sil človeštva je, da preženejo s sveta zadnje ostanke fašizma.

Ivan Kreft

Pred sadno letino Letos ista pesem?

Se nekaj tednov nas loči do začetka sadne letine. Na trgu so že nekaj časa prve češnje iz toplejših krajev, kmalu pa bodo prišle v prodajo tudi domače. Kar kmalu bomo lahko kupili tudi ostalo sadje. Iz nekaterih krajev že prihajajo poročila o bogati sadni letini...

Sadje! Kakor drugod, tako ga tudi v Zasavju že komaj pričakujejo, zlasti še naši najmlajši. Pri vsem tem pa se nam nehoti poraja vprašanje: ali bo letos v revirjih spet tako kot lansko in prejšnja leta? Prav gotovo se še vsak spominja, kako je bilo. Pred vsako trgovino s sadjem dolge vrste ljudi. Uro, pa tudi več so morale čakati revirčanke za kilogram, dva sadja. Včasih se je tudi zgodilo, da je jabolk, hrušk ali drugega že zmanjkalo, ko je prišla na vrsto. Priznati moramo: odkup naše trgovske mreže je bil zelo slab. Sicer pa, kaj bi naštevali! Dovolj žalostno je bilo že to, da se je končno moral z odkupom sadja in prevozom ukvarjati sindikat.

Prav bi bilo, da bi naša trgovska podjetja že sedaj začela razmišljati, kako kar najbolje pripraviti odkup sadja od kmetovalcev. Možnosti je dovolj! Vsekakor se je vredno potruditi — vsi, zlasti pa še revirska mladež, bodo za trud vsem zelo hvaležni.

-jak

Pred letovanjem otrok v trboveljskem okraju

Odšli bodo k morju in v hribe

V okraju Trbovlje se te dni temeljito pripravljajo na letovanje otrok. Njihovo število bo letos precej večje kot lansko leto, kar potrjuje, da je zanimanje za organizacijo letovanj vsako leto večje v vseh naših organizacijah.

Tako bodo letošnje leto v zdravstvenih kolonijah letovali 1004 otroci. Ta letovanja pripravlja komisija za letovanje pri tajništvu za zdravstvo okrajnega ljudskega odbora. Tri sto otrok bo letovalo v Banjolah, 54 v Malinskem, 80 otrok bo odšlo v Avstrijo, 70 na Sorico, v Brezicah pa bo letovalo 140 otrok. Zveza borcev bo omogočila taborjenje 360 otrokom. Taborniki sami bodo zajeli 250 svojih članov. Društva prijateljev mladine vsega okraja pa bodo poslala na letne počitnice okrog 800 otrok.

Vsa društva in organizacije imajo še lepše načrte, vendar so vsi pred najvažnejšim vprašanjem — preskrbo denarnih sredstev. Upajmo, da bodo imeli naši otroci z razpoložljivimi sredstvi in s pripekljivimi staršev prijetne počitnice in letovanja. V ostalem pa naj društva organizirajo več dnevnih izletov, ki bodo tudi krepili zdravje našega mladega naraščaja.

A. K.

Koloradski hrošč Je nevarnejši, kot si mislimo

Deset let borbe proti koloradskemu hrošču je dovolj dolga doba, ki nas je mnogo naučila in precej stala. Vendar — kot izgleda — še vedno nismo pravi gospodarji nad njim, čeprav bi lahko bili, posebno še, ker imamo dovolj izkušenj, dovolj dobrih zaščitnih sredstev na razpolago in dovolj dobrih kmetovalcev. Kje je torej vzrok, da je letos koloradskih hroščev več kot kdaj koli prej? Tu mislim predvsem na Krško polje, saj vemo in kmetovalci vedo, da še nikoli prej niso tako temeljito zatirali hrošča kot lani. V splošnem so prešli od mehničnega zatiranja h kemičnemu in to dovolj organizirano.

Lani je bilo v krškem okraju okuženo preko 80 odst. krompirišč, ki pa so bila vsa povprečno dvakrat škropljena ali prasha. Zaščitnih sredstev so kmetovalci porabili v vrednosti za okrog dva milijona dinarjev. Koliko pa je bilo obriranja, pregledovanja in mastenja? In vendar smo lani rešili vseh 2400 hektarov krompirišč, in lahko rečemo, da tudi pridelek ni bil zaradi hrošča manjši. No, in še to: mnogo hroščev je prav udobno prezimilo in se pred nekaj dnevi razpoldilo. Za danes skoraj ne najdemo njive, ki ne bi bila okužena. Na nekaterih njivah skoraj ne najdemo grma, ki ne bi imel »podnajemnikov«, pa naj bo »starine«, kot rečejo hroščem, ali pa jajčec. Ličink še ni, bodo pa v nekaj dneh in takrat se bo treba resno lotiti dela, če bomo hoteli rešiti krompir, ki je letos v večji nevarnosti kot si mnogi mislijo.

Da pštem ta članek, so me primorali mnogi zaskrbljeni obrazi. Poglejmo, kaj lahko dobrega in pametnega napravimo! Koloradski hrošč je izbirčen glede hrane — pozna namreč samo eno »rihto« in to je — krompir. V sili bi se lotil tudi paradiznika, toda dokler imamo krompir je paradiznik na varnem. Zato naj ne moti tiste kmetovalce, ki so v strahu za vinsko trto, pšenico ali koruzo. Če ste hrošča mogoče našli v vinogradu, ali ga morda celo izkopali, če ste ga našli na pšenici ali pa v spalnici (tudi to se je že zgodilo), tedaj je bil hrošč tamkalj po naključju — kjer se je ustavil, malo odpočil, na vsak način pa je iskal svoj in naš krompir.

Predvsem je nujno, da se takoj — tu apeliram na vse vseh kmetovalcev — izkoplje in odstrani vse samonastni krompir. To je tam, kjer je krompir rastel lani. Takoj zato, ker bodo sicer tam ličinke brez skrbi in se bodo razmnožile. Kmetijski hrošč je letos pojavil v takšnih množinah kot še nobeno leto doslej. Zaradi tega opozarjamo vse pridelovalce krompirja, da posvetijo zatiranju tega nevarnega škodljivca vso pozornost prav sedaj, dokler se še niso izlegle ličinke prvega poletnega zaroda. Sedaj namreč samice hrošča odlagajo svoja jajčeca, iz katerih se bodo prav kmalu izlegle požrešne rdeče ličinke, ki so nevarnejše kot hrošč sam, ker takoj, čim se izleglo, prične odjedati listje.

Pozivamo vse kmetijske zadruge, da mobilizirajo vse razpoložljive zadržne in privatne škroplilnice ter prašilnice in organizirajo sistematično škropljenje ali prashenje vseh ogroženih krompirjevih nasadov po že danih navodilih.

Okrajni in občinski ljudski odbori so dolžni skrbeti za to, da se bo koloradski hrošč povsod obvezno zatiral. Le tako bo tudi letos mogoče preprečiti še močnejši pojav naslednjega zaroda hrošča ter škode, ki bi nastala, če tega nevarnega škodljivca ne bi temeljito zatirali.

bodo poskrbele za drugo generacijo. Drugo pa je, da brezobzirno začnemo z zapraševanjem ali škropljenjem vseh okuženih njiv, čim bodo izlegle ličinke. Množični pregledi krompirjevih nasadov po mojem mnenju niso potrebni, ker vemo, da hrošča imamo — zato ga ne bomo iskali, temveč zatirali. Niti obirali ga ne bomo, temveč bomo uporabljali dobra sredstva, kot na primer lindane olje, lindan prah, bakreni lindane, prah pantakan in tekoči, svinčeni arzenat in mogoče še kakšno drugo novo sredstvo. Drugače pa je v krajih, kjer hrošča lani ni bilo ali pa zelo malo; tam za izjemo še vedno priporočam množične preglede krompirjevih nasadov in tudi obriranje je še nekako dopustno in priporočljivo.

Mnogi kmetovalci so svoj krompir že škropili ali zapraševali — verjetno bo tudi letos najti take gospodarje, ki jim bo vseeno, kaj hrošč počneja. Za takšne bo najboljše zdravilo, ki ga bodo posebno hvaležni sosedji, ki hrošča redno zatirajo. In to zdravilo je kazen, zdravnik v tem primeru pa je sodnik za prekrške.

Nihče ne privoščijo sotrpnu slabo, vendar je v ozadju zakon. Po mojem mnenju bo najboljši kriterij, da se naznani takega zanikarja, če dopusti, da mu ličinke začno uhajati v zemljo. Torej, če pusti, da so ličinke nad centimeter velike. Praktično vzeto: občinski vodje, ki bodo izvajanje škropljenja vodili, in če jih bodo občinski ljudski odbori postavili (potrebno je vsekakor), bodo lahko naznanili v kaznovanje vse lastnike krompirišč, ki so jim ličinke zrasle do enega centimetra. Mogoče bi občine sprejele v tem smislu odloke.

Kmetijske zadruge pa imajo druge dolžnosti, in to: da imajo vedno na razpolago dovolj zaščitnih sredstev (ena ali več zgoraj imenovanih), da organizirajo v svojem področju rezervno škroplilno ali zapraševalno ekipo, da dajo kmetovalcem na razpolago stroje — škroplilnice in zaprašilce, da zadolžijo poljedelske odseke, deloma tudi svoje odbornike za to akcijo, ki mora trajati do izkopa krompirja.

Primer pravilne organizacije je v KZ Brečice: kmetijska zadruga je kupila za vsako vas po eno škroplilnico in po en zaprašilec — nepravilne organizacije pa pri KZ Cerklje: tukaj ima kmetijska zadruga sicer zaščitna sredstva na zalogi, da je članom regres na zaščitne

VAJETA OFOZO ILO pridelovalcem krompirja!

Koloradski hrošč je letos pojavil v takšnih množinah kot še nobeno leto doslej. Zaradi tega opozarjamo vse pridelovalce krompirja, da posvetijo zatiranju tega nevarnega škodljivca vso pozornost prav sedaj, dokler se še niso izlegle ličinke prvega poletnega zaroda. Sedaj namreč samice hrošča odlagajo svoja jajčeca, iz katerih se bodo prav kmalu izlegle požrešne rdeče ličinke, ki so nevarnejše kot hrošč sam, ker takoj, čim se izleglo, prične odjedati listje.

Pozivamo vse kmetijske zadruge, da mobilizirajo vse razpoložljive zadržne in privatne škroplilnice ter prašilnice in organizirajo sistematično škropljenje ali prashenje vseh ogroženih krompirjevih nasadov po že danih navodilih.

Okrajni in občinski ljudski odbori so dolžni skrbeti za to, da se bo koloradski hrošč povsod obvezno zatiral. Le tako bo tudi letos mogoče preprečiti še močnejši pojav naslednjega zaroda hrošča ter škode, ki bi nastala, če tega nevarnega škodljivca ne bi temeljito zatirali.

Kmetijski inštitut Slovenije

Ing. M. P.

Jože Stok — Koročan:

3

(Nadaljevanje)

Partizanska godba

Cez poletje so godbeniki pričeli čedatje širšega ilegalnega delovanja postati nekoliko zaskrbljeni. Sum, ki je tisto pomlad padel na Frida Felicijana, ni skopnel, poč pa se je celo povečal. Pokazalo se je, da je bil sum upravičen. Brž ko so partizani zvedeli za njegovo dvostransko delovanje — s partizani in gestapom — so ga poklicali na odgovor.

Spomladi 1944 je osvobodilno gibanje v Revirjih močno zaživelo. Partizanski odredi, udarne brigade in divizije so prešle v pomladansko ofenzivo, iz mest in vasi so množično odhajali v partizane, ostali pa so podvojili illegalni boj proti okupatorjem.

Takrat je tudi Jože Brun odšel na javko v Ravne, kjer se je sešel s partizani in aktivisti. Pri njih je našel na odobravanje za delo med godbeniki, dobil nove naloge za delo v dolini in se dogovoril za stalno javko s partizani in političnimi delavci na terenu.

Po tretjem sestanku s partizani se je Brun vrnil med svoje tovarise docela preroden. Komandir Mali, ki mu je izprvega srečanja ostal najbolj v

spominu, je znal nanj tako vplivati, da ni imel več miru. Njegova notranjost mu je ob zavesti, da Nemci vedo za njegovo uporniško delovanje, v enomer govorila, da zanj ni več prostora v Hrastniku. Zato je na prvi godbeni vaji zaupal Jožetu Kumlancu, da mu bo v kratkem izročil kapelniško takirko.

V noči, ki je sledila tej odločitvi, se je Jože pogreznil v globoko razmišljanje. Tako doživeto je tuhtal o svoji odločitvi, da je z mislijo zaživel v gozdu med partizani. Tam pa je pod zavestno blodil v skrbeh, kaj so Nemci storili z ženo in otrokom, ki sta ostala v Hrastniku. Sele pozno ponoči se je zdrnil iz podzvesti in se ves preznojen znešel ob oknu...

Toda Jože Brun je uresničil svoje sanje še tisti teden. 16. maja 1944 je bila noč temna in grozeča. Obleden v jugoslovanskega podoficirsko uniformo, dobro opremljen in z nabitim nahrbtnikom, je Jože čakal na domu prihoda partizanov z Mrzlice.

Vsako čakanje je zoprno. Čakanje v nemški trdnjavi na trenutek, ko bo treba vzeti slo-

vo od svoje žene in otroka ter oditi v prostranstvo gozdov med partizane, pa je bilo še toliko bolj mučno. Tudi Jože je bil nestrpen. Mučil se je z raznimi privedi: kako hitre partizani z Mrzlice v dolino, kako se prebijajo v zastraženi Hrastnik, obkoljujejo nemške utrube, napadajo veržuce in policije, rušijo rudniške naprave, strelijo in zraven pojó, rekvirirajo hrano po trgovinah, mobilizirajo fante in može v vojsko...

Ti privedi so bili odsev resnice. Tisti večer je tretji bataljon Slandrovc brigade, ki sta ga vodila komandant Jože Vesel-Viktor in komisar Jože Babič-Vojteh, res vdrl v Hrastnik. Poldruga četa je zbirala fante in može v našo vojsko, zasegla večjo zalogo hrane in nemški trgovini in poškodovala del rudniških naprav. Ob vrnitvi se je v Bobnu udarila z Nemci in jih v ognjenem metežu poslala k vrugu.

Drugi del bataljona pa ni imel toliko uspeha. Njegovo aktivnost je zavrnil nemški župan Franz Titz, ki je bil sicer strahopetec, v slobranu pa je le zgrabil za parabelo in se otepal napadalcev kot norec.

V svoji podivjanosti je celo smrtno ranil bataljonskega kurirja. Ko pa se je od rudniške restavracije sem pridružil županovemu odporu še del nemške vojske, so se morali Sland-

Jože Brun

drovcí z novinec vred umakniti proti Čecam

Jože Brun, ki je stanoval v neposredni bližini občinske hiše, se ni ustavil streljanja in se je na kile Vojteha takoj od-

zval. Tedaj pa se je znašel v križnem ognju partizanov in Nemcev. Skoraj bi ga bili zadrgnili v zanko, če ne bi urno skočil skozi okno in jo odkuril za Slandrovcí.

Pohod s partizani proti Mrzlici, nato bivanje v gozdu, je bilo za Jožeta novo doživetje. Bojni prijatelji, docela drugačen način življenja in povsem novo okolje je bilo tisto, kar je v marsičem spremenilo njegovo notranjost in potem slovo od Slandrovcí in pohod izpod Mrzlice v Hrastniško četo na Kal, kjer je doživel pristno taboriščno življenje na prostem, zvečer pa odhod v zastraženo dolino in sodelovanje v prvi akciji — vse to je bilo tisto, kar je Jože, naslonjen na staro bukev, znova podoživljal in premevljal v svoji zavesti.

»Hej, tovariš kapelniki!« sem smeje zaklical Jožetu, ko sem se prebudit in ga zagledal še vedno sedečega pri bukví. »Ali še vedno dirigiraš ptičjemu orkestru?«

»Saj ne, tovariš... le naravo občudujem,« mi je odvrnil v zadregu, se mi tiho približal in zaskrbljeno potožil. »Toda misel na ženo in hčerko me zoprno muči. Ali misliš, da ju bodo preganjali?«

»Nikar, Jože!« sem ga hrabil. »Če boš tako tuhtal, te bo skrivilo... Le glavo pokonec in s pogumom naprej! Tvoje misli

pripomočke, namesto da bi kupila za tisti denar, ki je namenjen za pospeševanje kmetijstva, zaprašilce. Posipanje krompirišč z rokami, zapraševanje skozi svileni nogavico ali škropljenje z brezovo meflo je spomin na XIX. stoletje. Kmetijske zadruge, kolikor je v njihovi moči, ne smejo kaj takega dopuščati.

Katera sredstva naj bi uporabljali?

Predvsem tista, ki jih ima kmetijska zadruga v zalogi. V zalogi pa naj ima sredstva za prashenje in za škropljenje. Nekateri kmetovalci zelo hvalijo lindane olje (uporabljajmo ga v koncentraciji 0,15 odst., t.j. na sto litrov vode en del in pol lindan olja). Lindane olje je hitro delujoče sredstvo, saj pocepajo ličinke na tla že po nekaj minutah. Lahko se meša z bakrenim apnom, in to zlasti priporočamo, da se istočasno prepreči izbruh krompirjeve plesni.

Bakreno apno uporabljamo v koncentraciji 1,5 odst., t.j. 1,5 kg na sto litrov vode. Bakrenega apna sedaj še ni treba premešati, ker nevarnosti izbruha plesni še ni (razvoj plesni je precej podoben razvoju peronospori in tudi podobne pogoje zahteva — na vsak način pa uporabljajte bakreno apno že pred cvetenjem krompirja in še pozneje 1 do 2-krat, če bo suho poletje pa samo enkrat). Verjetno bo letos organizirana prek radia poleg peronosporne službe še protifitoftorna služba, ki bo napovedovala dnevno za posamezna področja Slovenije kdaj naj se krompir škropi proti fitoftori ali krompirjevi plesni.

Torej kmetovalci! Nikar ne pozabite na krompirjevo plesen. Poleg vse nevarnosti, ki nam jo letos prinaša koloradski hrošč, lahko brez posebnih izdatkov in brez posebnega truda pridelek krompirja celo zvišate, in kot kaže francosko in ameriško povprečje — za 15 do 20 odst. Mnogo pomeni ena petina krompirja več! Odstranili sem se nekoliko od hrošča in bi rad prešel na viruse bolezni, pozitivno ali negativno odbero krompirja — pa saj je že tako predolg članek in uredništvo obremenjuje in spravljaj v zarogo. V eni izmed prihodnjih števil pa o virorah in odbir!

Kjer je problem priti do vode, uporabljajte prašila zgoraj navedena! Porabimo jih na 1 ha 20 do 25 kg, če zaprašujemo z zaprašilecem, če pa z nogavico ali z roko, pa tudi dvakrat toliko. Premislite in preračunajte! Upoštevajte še potratno časa v teh najdaljših, a za njive še vedno prekratkih dneh.

Bakreni lindan uporabljajte nekako po 15. juniju, ker za sedaj še ni nevarnosti za plesen. Je pa to prašilo nekaj dražje kot navadni lindan prah. Svinčeni arzenat je strup, toda še vedno zelo primeren za hrošča, posebno če bo dalj časa lepo vreme. Z njim krompir zastrupimo (liste) in če ni dežja, deluje dalj časa, medtem ko lindan deluje le za hipno zasačene škodljivce.

Niž se ne čudim, če koloradskemu hrošču rečejo »prekleti tat«, še huji je — »prekleti ropar!« Zato vsi pravočasno, kolektivno in dosledno nadenj!

Ing. M. P.

ne bodo odvrnile Nemcev od krvavih zločinov. Sicer pa so zdaj precej na psu.

S temi besedami sem spravil zamisljenega moža pokonec, ga potepil po rami in povabil s seboj na opazovalnico.

Proti večeru je naše taborišče oživelo. Borci, ki so se čez dan dodobra odpočili, so bili veselih lič, razigrani in odločni sre, pripravljeni in sposobni izvršiti vsako, še tako težko povelje. Ko pa so nas obiskali še hrastniški aktivisti, smo z njimi v živahnem kramljanju našli precej duhovitih dovtipov. Nato je seveda zadonela preserna partizanska pesem, ki se je razlegala daleč po revirskih hribih in dolinah.

»Za vruga, le zakaj si tako zaprt sam vase?« sem vprašal Jožeta, ki ga je ponovno zgrabil vrlinec razmišljanja. »Preženi črne misli in odpi srce! Pridi med nas, pa z nami zapolni in zavriš kaj!«

»Ne hudaj se, tovariš komandant,« mi je odgovoril skoraj proseče. »Veš, vi vsi ste mladi, meni pa je že 41 let. Starejši ljudje se težje izrgamo iz uvoženih navad, da se vživimo v novo življenje. Sicer pa ne mislim samo o sebi in družini,« je kot v opravičilo dejal in pogledal v dolino proti Hrastniku. »Toži se mi tudi po godbi...«

(Nadaljevanje sledi)

ŠIROM PO ZASAVJU

ZASAVSKE
BODICE

ČAS BI ZE BIL...

Nekaj let je že minilo od preimenovanja ulic in cest v Trbovljah, zato je tembolj čudno, da lahko na Trgu revolucije še vedno vidimo staro napisano tablo na kateri piše: Trg Vode — občina Trbovlje — okraj Trbovlje.

Mislimo, da bi bil že čas, da se ta napis odstrani ali pa zamenja z novim.

DRVA OKROG HIŠE NISO ZA OKRAS!

Kar je res, je res: Trbovlje so se v teh letih razvile v prikopno rudarsko mesto. Njihovo vnanje lice se je temeljito izboljšalo. To opazijo še zlasti tujci. Vendar pa lahko žal še vedno ugotovimo, da nekatere prebivalce ni mnogo mar lepa zunanost mesta. Tako lahko po nekaterih naseljih še vedno opazimo okrog hiš razno staro šaro in drva, kar prav gotovo ni v okras. Umetnost, bi bilo, da bi se v zvezi s tem enkrat za vselej povzeli potrebni ukrepi. Vsem tistim, ki pa še do danes ne vedo, kam spadajo drva, pa povemo, da je zanje mesto v drvarnici in ne okrog hiš!

MUŠICE V VINU

V soboto, 2. junija, sem se s tovariši mudil v gostilni Doma JLA v Brežicah. Naročili smo liter vina in čakali. Čez nekaj časa nam ga je natakarica prinesla in plačali smo ga. Ko pa smo začeli vino natakati v kozarce, smo opazili, da so v vinu mušice. Mislili smo, da se je to pač zgodilo po naključju, in zato molčali. Pa smo se zmotili. Naročili smo še drugi liter in glej ga zlomka — spet so bile v vinu mušice! Skupaj smo jih našli trinajst.

Sanitarna inspekcija občinskega ljudskega odbora, kje si?

SE ENA IZ BREŽIC

Še ena iz Doma JLA v Brežicah. Vsakega, ki obišče ta lokal v kraju, preseneti, da mu postrežejo s piščajo z navadnimi steklenicami od kisle vode, likerjev in ne vem s čim še. Ne vem sicer, kaj je temu vzrok. Prav pa bi bilo, da bi si gosti, kot je to, priskrbelo običajne litrske steklenice in z njimi postreglo gostom.

KAKO JE Z BLOKI?

O zagorskih mesarjih smo že večkrat pisali, pa jim posvetimo še danes nekaj vrstic. Pred meseci je bila izdana odločba, da mora dobiti vsaka stranka za kupljeno meso ali mesne izdelke blok. Kakor pa izgleda, izstavlja tako bloke le v dveh ali treh poslovalnicah. Mestne klavnice, uslužbenci drugih poslovalnic se pa nemara ne morejo otresti starega načina poslovanja »kar po domače«. Čas bi že bil, da uvedejo tudi drugod poslovanje po predpisih.

V RAZMISLIJANJE TEMU ALI ONEMU

V nedeljo je imelo TVD »Partizana« v Zagorju svoj javni telovadni nastop. Vse točke je na klavirju spremljal tov. Jože Skrinjar iz Trbovelj. Poleg tega je ta tovariš obiskal Zagorje še prejšnji petek, ko je bila skupnina za nastop.

Tov. Jože Skrinjar za svoj trud ni maral honorarja, pač pa je dejal, da ga poklanja marljivim zagorskim pionirjem — telovadcem. — Vsekakor lepa gesta tov. Skrinjarja.

VELIKI TRN
Mladina bo gradila

Mladina Velikega Trna se je odločila, da bo zgradila igrišče za odbojko. Igrišče bo na jasi sredi gozda, ki je last kmeta Franca Pečnika. Ker pa je to zemljišče na trdem, skalnatem terenu, bo delo na igrišču zelo težavno. Mladina bo morala razstreliti skale, izkopati odvodni jarek in opraviti še razna druga dela, kar vse bo napravila prostovoljno.

Pri gradnji igrišča sodeluje tudi mladina iz Vidma-Krškega, Leskovca, Velikega Podloga in od drugod.

Prizadevnost te mladice je pa vredna posnemanja. —nc

Vremensko napoved

V splošno nestalno s pogostimi padavinami in nevihtami. Suha, sončna razdobja ne bodo daljša od treh dni. Dr. V. M.

di strokovno nadzirajo gradnjo objektov in nudijo organizacijam potrebno strokovno pomoč. Sežine

HRATNIK

Menda v Hratniku ni društva ali organizacije, ki bi se s tem času ne pripravljali za letošnji občinski praznik. Na letošnjih prireditvah bodo sodelovali razen delavsko-prosvetnih društev tudi fotomateriji, planinci in športniki ter telovadci. Pridno se pripravljajo tudi na dramske skupine okoliških prosvetnih društev in drugo.

Program, ki ga objavljamo na prvi strani, je bogat na najrazličnejših prireditvah. Hratničani pravijo, da mora biti letošnje leto vreme, kajti le tedaj bodo prireditve dosegle svoj namen.

Hratničani pa niti še ne vedo, da jim je njihov rojak, Jože Brun, pred dnevi poslal posebno koračnico, ki ji je dal ime: »Koračnica hrastniškega občinskega praznika«. Trenutno se godbeniki pridno vadijo in za praznik bodo koračnico že igrali.

TEČAJ ZA KNJIGOVODJE. — Približno 70 prijavljenih ob-

iskuje knjigovodski tečaj v Hratniku. Začetek je že marca in ga bodo predvideno zaključili prihodnji mesec. Tečaj dela v dveh skupinah. Tako bodo hrastniška podjetja dobila ljudi z večjo strokovno izobrazbo.

Raka pri Krškem

Tudi raka mladina bo gradila dva športna objekta — igrišče za odbojko in balnišče. Pri gradnji obeh objektov bo sodelovala tudi šolska mladina.

Mladina iz Vidma-Krškega je prav tako obljubila, da jim bo priskočila na pomoč.

Dol pri Hratniku

Dolani bodo prihodnji mesec odprli novo splošno ambulanto. Ambulanta bo imela polne roke dela, saj se onod nad 1000 varovancev. Ambulanto bodo odprli zategadelj, ker se letos razvija tamkaj nov obrat in ker so imeli ljudje dolgo pot do hrastniške ambulante.

SEVNICA

Sevnica je že znana po svoji prikopni okolici in lepih izletih, ki jih človek lahko napravi na bližnje hribe v prostem času. Samo če pomislimo, da so pred vojno hodili celo iz Zagreba in njegove okolice k nam na Liso in v Sevnico, lahko trdimo, da ima ta kraj tudi še danes vse možnosti za razvoj turizma. Potrebno pa bi bilo v Sevnici marsikaj urediti, saj je bilo med vojno skoraj vse tisto uničeno.

kar potrebuje in vabi turca v kraj. Nujno bo treba v bližnji bodočnosti zgraditi vsaj en hotel, ki bo nudil izletnikom vse ugodnosti. Treba bo tudi čim bolj urediti park, tako ob Savinji kakor pri železniški postaji in na gradu. Vse to pa bo mogoče napraviti samo tedaj, če bodo vsi Sevnčanini pristopili v Turistično opeševalno društvo, ki je zato ustanovljeno, in skupno opravili vsaj glavne naloge. Če dolga leta se nadalje govorilo o zgraditvi kopalnega bazena, ki je prav tako resno vprašanje za kraj, saj se mladina in tudi starejši ljudje v poletnih vročih dneh nimajo kje ohladiti. V Savi in Mirni se ni mogoče kopati, ker sta obe nečisti.

Prejšnjo sredo je imelo Turistično opeševalno društvo svoj letni občni zbor, ki pa se ga je udeležilo le malo Sevnčanov. Nehote se človek sprašuje: »Ali Sevnčanini nimajo smisla in volje za čim bolj ureditev svojega kraja?« Občinski ljudski odbor je obljubil društvu vso pomoč in je upati, da bo delo v društvu zaživelo.

Predsednik društva je v svojem poročilu lepo nakazal delo, s katerim se bo treba letos spoprijeti. Izvoljen je bil nov odbor, v katerega so bili izvoljeni marljivi člani, in je upati, da bo delo letos zaživelo. Naloga vseh občanov pa je, da tesno sodelujejo z društvom in s tem omogočijo našim delovnim ljudem lep oddih v naravi naše bližnje okolice. —ko

Avtobusna zveza
Brežice—Trbovlje

Pred nedavnimi je brežiško podjetje »Prevoz« vzpostavilo redno avtobusno zvezo med Brežicami in Trbovljami. Avtobus prihaja v Trbovlje v dopoldanskih urah, odhaja pa nekaj po 14. uri.

Z vzpostavitvijo te avtobusne proge je bilo ustrezno mnogim ljudem iz spodnjega konca našega okraja, ki morajo po opravkih v Trbovlje. —jak

Organizacije LMS trboveljskega okraja
se pripravljajo na delovne akcije

Pri Okrajnem komiteju LMS in pri Okrajnem odboru TVD »Partizana« v Trbovljah se je pred nedavnimi formiral štab za izgradnjo športnih objektov. Njegova naloga je, da usmerja iniciative in pobude osnovnih organizacij Ljudske mladine za izgradnjo športnih objektov in da jim nudi pri tem delu kar največ pomoči. Okrajni ljudski odbor mu je v svojem proračunu zagotovil tudi manjša sredstva, ki jih bo porabil za pomoč osnovnim organizacijam LMS, ki se bodo pri izgradnji športnih objektov najbolj izkazale.

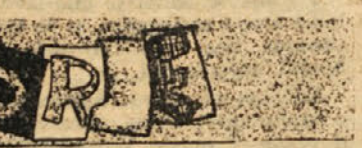
Mislím, da ni treba posebej poudarjati pomena te akcije, ki bo v marsikateri vasi ustvarila pogoje za ustanovitev telesno-vzgojnih društev in zbudila zanimanje mladine za telesno vzgojo. Treba je vedeti, da so telesno-vzgojna društva na podeželju zelo redka in da le majno število kmečke mladine sistematično goji telesno vzgojo. Manjši športni objekti bodo skromen delež k borbi za to, da postane telesno-vzgojna dejavnost množična tudi na podeželju.

Nekatere osnovne organizacije LMS so že začele z izgradnjo športnih objektov. Tako zagorska mladina pomaga pri gradnji plavalnega bazena na Izlahah in pri popravilu športnega igrišča »Proletarca« doma. Hratniška mladina bo pomagala pri graditvi planinskega doma. Mladina iz Vidma-Krškega bo pomagala pri popravilu motornih stez na stadionu »Matije Gubca« in pri izgradnji igrišča na Velkem Trnu. Prepričan sem, da se bodo tudi ostale organizacije LMS odzvale pozivu CK LMS, da tudi letos nadaljujejo z izgradnjo športnih objektov. Ponekod bi bilo potrebno, da obstoječa društva, osnovna šola in organizacija Ljudske mladine združijo napore in izgradijo objekte, ki bodo služili šolski in pošolski mladini.

Štab za izgradnjo športnih objektov bo nudil materialno pomoč samo tistim organizacijam Ljudske mladine, ki mu bodo poslale program dela in skico objekta, ki ga nameravajo graditi. To je potrebno tudi tedaj, da bi štab lahko tu-

Javorič je z nagovorom odprl slovesnost in obrazložil pomen tega praznika, nato pa razdelil 53 članom priznane listine in značke za dolgoletno delo v gasilstvu. Med odlikovanci je prejel zlato značko tov. Viki Zupanc iz Brestanice, ki že 40 let vestno in poštreno opravlja vse naloge, ki jih zahteva služba gasilstva. Več gasilcev je prejelo priznanje za 35- in 30-letno delo v gasilstvu.

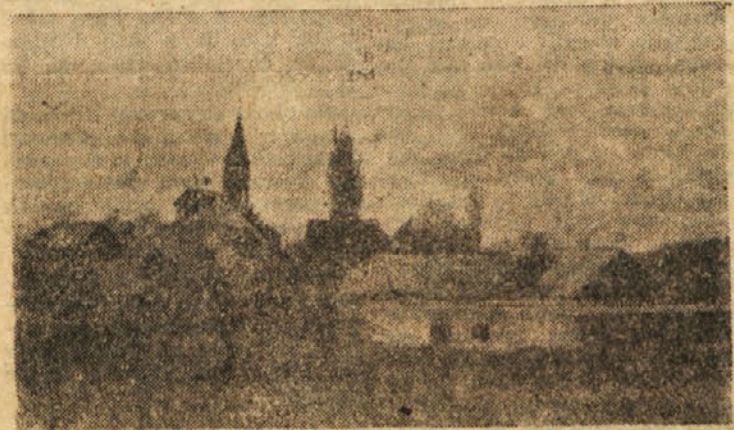
Po razdelitvi značk je predsednik občine tov. Šterban v imenu občine in občinskega komiteja ZK čestital vsem k prazniku gasilstva in vsem, ki so prejeli odlikovanja. Poudaril je, da je razveseljivo, da so tudi v senovški občini gasilci, ki že 40 let aktivno delajo v gasilstvu, kar tudi po 35, 30 in 25 let. Predsednik je naglasil, naj bodo ti gasilci vsem najmlajšim članom za zgled.

Zelo malo bo pomočnikov iz tiste obiti, ki je še danes nekako zastopljena.

Letošnji Dan vajencev bodo po vsem Zasavju lepo praznovali. Vajenci pripravljajo slovesnosti, ki jih bodo združili z raznimi nastopi. Izpitne komisije bodo bodočim pomočnikom izročile pomočniška spričevala na ta dan, povabile pa bodo tudi starše pomočnikov.

Zagorski vajenci bodo imeli 16. junija v domu TVD »Partizana« slovesnosti, kjer bodo pripravili tudi kulturno prireditev. Tokrat jim bodo mojstri izročili pomočniška spričevala. V drugih krajih Zasavja bodo imeli ali prej, bodisi kasneje enake prireditve.

Odkritje spomenika padlim
borcem NOB v Zdolah

Zdolani bodo jutri odkrili spomenik padlim borcem. Na sliki: Pogled na del Zdol.

To nedeljo, 17. junija, bodo ob 14. uri odkrili spomenik 21 padlim borcem in drugim žrtvam fašizma v Zdolah.

Na spominski plošči bosta poleg drugih napisana tudi Rožanc Rudi — Slavo iz Celja in Planinc Jože — Kostja iz Kostanjke.

Oba sta se pridružila parti-

zanski vojski že v prvih letih vojne vihr. Oba borca sta se odlikovala po izredni hrabrosti in sta bila priljubljena pri vseh zavednih ljudeh.

Zveza borcev NOV Zdole vabi vse svoje prijatelje in znance padlih, da se odkritja udeležijo v kar največjem številu.

Po končani komemoraciji, ki bo ob vsakem vremenu, bo veselica na prostem, katere čisti dobiček je namenjen za kritje stroškov spomenika. Izkoristite priložnost in obiščite lepo izletniško točko Zdole!

ZB NOV Zdole

jakov dokaj drzen načrt: s sekuro se je z vrhovo spustil proti drevesom in jih presekati. Most je bil rešen in nevarnost odstranjena. Preprečena pa je bila tudi večmilijonska škoda, še posebno, če upoštevamo, da bi ob morebitni katastrofi nastal dolg zastoj v cestnem prometu.

Za to poštreno delovanje je uprava »Cegrad-Brežice« izrekla vsem sodelavcem pri reševanju zahvalo in jim dala vso priznanje.

Čemšenik

25-LETNICA GASILSKEGA DRUŠTVA. — V Čemšeniku bodo gasilci prihodnjo nedeljo praznovali 25-letnico obstoja svojega društva. Čemšeniški gasilci bodo ob tej priložnosti imeli različne prireditve, dramska skupina pa bo med drugim naštevala neko odrsko delo. Vsi prebivalci Čemšenika se vneto pripravljajo na to slavnost, ki bo združeno z rajanjem.

Radeče

V nedeljo je bil v Radečah sestanek oziroma seminar mladih gasilcev vseh osmih občin okraja. Na seminarju so se mladi gasilci spoznali s problematiko nekaterih del v gasilstvu in ob koncu tečaja izrazili željo, da bi v bodoče se organizirali podobna posvetovanja.

Praznik gasilcev. — Prejšnjo nedeljo je občinska gasilska zveza Senovo proslavila Dan gasilcev. Že v zgodnjih jutranjih urah je z novega gasilskega doma pozdravljala plapolajoča zastava gasilce, ki so prihajali v slavnostnih uniformah iz bližnje Brestanice, Velikega in Malega Kamna in od drugod, da skupno praznujejo ta dan.

Okrog devete ure dopoldne se je zbralo v kino dvorani lepo število gasilcev. Predsednik občinske gasilske zveze tov.

TRI POMEMBNE RAZSTAVE. — Prejšnjo nedeljo so v zagorski in topliški šoli odprli tri razstave ročnih del zagorskih učencev in dijakov.

Na topliški osnovni šoli so učenci osnovne šole in nižje gimnazije okusno opremili tri učilnice. Mladi ljudje so obiskovalcem pokazali več desetletnih najrazličnejših ročnih del, risb, šolskih zvezkov in drugih izdelkov. Posebno privlačne so bile dekliške bluze, v katere so deklince vtkale razne motive. Obiskovalci so se ustavljali tudi ob risbah, saj so nekatere dokazovale, da so jih delali mladi umetniki. Hvale vredno pa je končno tudi to, da si je razstavo ogledalo mnogo staršev in so tako dali priznanje učiteljem in svojim otrokom. Okusno opremljena je bila tudi razstava v zagorski osnovni šoli.

PRIPRAVE ZA USTANOVITEV ODREDA PVV. — Med drugimi prireditvami v času zagorskega festivala bodo pripadniki predvojaške vzgoje zagorske občine v teh dneh formirali svoj odred. Odred bo sestavljalo nad tri sto mladincev, ki bodo začeli s poukom predvojaške vzgoje.

Vajenske šole v Zasavju bodo te dni zaključile letošnje šolsko leto. Kaže, da ji bo največ končalo šolanje iz Trbovelj in Zagorja. Žal bodo letošnji absolventi v glavnem iz mizarске, šiviljske in druge stroke

Senova

PROMETNA UGODNOST ZA SENOVO IN BRESTANICO. — Z veljavnostjo novega voznega reda je pričel na železniški progi Zagreb—Brestanica voziti motorni vlak, ki je novost in obenem ugodnost za kraje Sp. Posavja. Vlak je namreč v prvi vrsti namenjen dijakom in bo vozil predvideno v času, ko traja šola, uporabljali ga pa bodo lahko tudi ostali potniki. Motorni vlak je udoben in se cena ne razlikuje od ostalih potniških vlakov.

Vlak bo odhajal iz Zagreba ob 5. uri zjutraj in bo prispel v Brestanico ob 5.58. Že ob 6.10 se bo vlak vračal v Zagreb, kamor bo prispel ob 7.25.

Ta vlak bo verjetno izkoristilo prebivalstvo Brestanice in Senovega, ki je vezano na razne opravke v krajih v smeri proti Zagrebu.

PIONIRSKA GLEDALIŠKA IGRA. — Pionirji so se predstavi z lepo uspešno pravljico igr. Prejšnjo soboto in nedeljo, nato pa še med tednom so senovski pionirji uprizorili pod okriljem Društva prijateljev mladine pravljico igr. »Bogat in zdravilni kamen«.

Igro je odlično režirala tov. Zinka Gučkova, o kateri smo že poročali, da kljub temu, da je gospodinja in mati, še vedno najde proste ure za učenje mladih ljudi v gledališki dejavnosti senovske »Svobode«.

Pionirji so tudi to pot prav lepo zaigrali in so gledalci zadovoljni zapuščali dvorano. Morda bi bila nedeljska predstava lahko nekoliko bolj obiskana. Verjetno je ljudi od predstave odvrglo lepo vreme, ki so ga nekateri izkoristili za izlete.

Vsekakor je žeteli, da tudi v bodoče pionirske prireditve obišče čim več gledalcev, ki jim ne bo žal za prijetno razvedrilo.

IZLET PIONIRJEV NA LISCO. — Planinsko društvo na Senovem je nedavno priredilo uspešen nedeljski izlet na Liso s senovskimi pionirji — planinci. Izlet se je udeležilo nad sto mladih planincev, ki so bili na izletu zelo disciplinirani. Takšnih izletov namerava prirediti. PD Senovo še več. Tako na primer pripravlja za prihodnji mesec dva izleta na Pohorje, kamor se senovski prijatelji planin vabijo že sedaj.

Trbovlje

Na najlepši izletniški točki v Trbovljah, med Mrzlico in Partizanskim vrhom ob glavni cesti, ki veže revirske kraje s Savinjsko dolino, imajo trboveljski lovci svojo skromno kočico. Prav malo se sliši o naših lovcih in njihovih uspehih. Bolj glasni pa so med seboj, kadar govorijo o svojem lovišču, ki je menda med najskromnejšimi v Sloveniji. Med lovci je največ rudarjev, ki pa se morajo lovsko izživljati največ med sosednimi družinami. Disciplinirani člani in pravilna gojitve divjadi se najbolj odraža po stalu divjadi, ki je kar zadovoljiva.

Lovska družina v Trbovljah ima zaradi izredne prirodne lepote okoliša svoje kočice namen, da jo razširi in da nudi stalnim obiskovalcem in izletnikom primerno gostišče. Zato bo lovška družina priredila v nedeljo, 17. junija, pri svoji koči veliko lovsko rajanje z raznimi lovskimi posebnostmi in na-

Požar v Brestanici

Pred kratkim je izbruhnil v Brestanici požar. Gorelo je gospodarsko poslopje tamkajšnje šole, kjer je imela stanovanje družina Andreja Kavčiča. Ogenj je zamezil enajstletni Milan Kavčič, ki je bil ta usodni dan sam doma. Kakor so ugotovili, je v stanovanju našel vžgalice, s katerimi je zakuril na podu poleg stanovanjskega poslopja. Fant se je nato v strahu pred plamenom zaklenil v sosedno sobo. S tem pa je bila njegova usoda zapечатena...

Močno oprežena so z gasilskim avtomobilom prepeljali v senovsko ambulanto, kjer pa je kmalu podlegel.

Na kraj požara je prišlo več gasilskih čet, ki so se pri gašenju zelo izkazale.

USPEL KONCERT V VIDMU-KRŠKEM

Mozartov večer

V počastitev 200-letnice rojstva velikega skladatelja Wolfganga Amadeusa Mozarta je bil v Vidmu-Krškem 4. junija koncert, ki ga je priredilo DPD »Svoboda«.

Orkester »Viktor Parma« je pod večjim vodstvom dirigenta Jožeta Pfeiferja igral v prvem delu Mozartove skladbe, v drugem delu pa ostale skladbe, tako da je bilo za vsakega nekaj.

Na koncertu je sodelovala prvakinja saraževske Opere Vanda Zistler. Zepela je arijo Suzane iz opere »Figarova svatba«, Kraljico noči iz »Čarobne piščali« nadalje »Traviato«, »Madame Butterfly« itd. S svojim petjem je navdušila poslušalce, ki so jo nagradili z burnim ploskanjem.

Zastopnik »Svobode« je pevki izročil šopek rdečih rož v znak hvaležnosti, da je prišla na gostovanje v Krško. Šopek je izročil tudi direktorju tov. Pfeiferju in pianistki prof. Severjevi.

Vanda Zistler je Zagrebčanka, kjer je tudi doštudirala. Čestokrat je hodila na počitni-

ce v Krško, kjer je prvič nastopila kot petnajstletna deklica. Svojega prvega nastopa se večkrat — kot pravi sama — z veseljem spominja in je zato tudi zdaj prišla v Krško.

Tovariš Jože Pfeifer vodi orkester v Krškem že 47 let in mu je za to treba izreči vse priznanje. Poleg tega orkestra vodi še mladinski orkester, ki je že večkrat z uspehom nastopil.

Žal pa koncertna dvorana ni bila polno zasedena, dasiravno smo v kraju le malokdaj deležni tako kvalitetnih prireditelj, kot je bila ta. Tako na levi — vsaj po našem mnenju — kljub temu zadovoljni, kajti poslušalci so bili navdušeni in hvaležni za užitek, ki so jim ga nudili.

Želijo si še več podobnih prireditelj in to čim prej.

101 minuta glasbe in smeha v Trbovljah

V teh dneh gostujejo »Štirje fantje«, ki jih lahko večkrat slišimo v Radiu Ljubljana z veseljem programom pod naslovom »101 minuta glasbe in smeha«, širimo po Sloveniji.

Preteklo soboto so obiskali tudi Trbovlje in dvakrat nastopili s svojim programom v dvorani »Svobode« — Zasavje.

Program, ki so ga izvajali »Štirje fantje«, je bil skrbno podan. Peli so priljubljene ljudske in druge pesmi, za zabavo pa sta skrbela Bine in Marjan.

NA VIDMU BODO POVEČA LI PROSVETNO DVORANO Do jeseni bo urejena

Pred nedavnim je bil v videmski prosvetni dvorani zbor volivcev z levega brega Save mesta Videm-Krško. Udeležilo se ga je preko sto volivcev. Zbor je bil sklican, da izvolijo še enega krajevnega odbornika in da se ob tej priložnosti po-

POMENEK O VSTOPNINAH NA NAŠIH PRIREDITVAH Kaj menijo »Svobodarji«...

Stvar je vedno bolj aktualna in ne bo odveč, da se o tem nekoliko pomenimo. Največ so doslej o tem razpravljala delavska prosvetna in ostala društva, niso pa žal sprejela nobenih konkretnih zaključkov.

Trditelj, da je vstopnina na raznih kulturnih in drugih prireditvah malone premajhna, povsem drži. Zadnjih pet let je ostala enaka in niti ena prireditev doslej še ni bila krita z zneski od vstopnine. To je bilo več ali manj mogoče zategadelj, ker so društva od časa do časa prejela manjše ali več

je dotacije in tako poravnala razliko stroškov. Kaj pa sedaj? Delavska prosvetna društva tarnajo, da so dotacije vedno manjše. To je res! Tudi v bodoče bo taka oblika pomoči manjša, čeprav ne trdimo, da bo popolnoma prenehala.

Treba se bo torej nasloniti na lastne sile in poiskati druge virne. Potemtakem ostane edini izhod, da društva, oziroma upravni odbori resno razmislijo o vstopnini in jo skušajo prilagoditi dejanskim potrebam.

Ne smemo namreč pozabiti, da so gledališke predstave naših amaterskih dramskih druščin vedno kvalitetnejše, igrana dela so venomer zahtevnejša in stroški okrog predstav stalno naraščajo. No, vstopnina pa je ostala še vedno ista. Prav pa je, da povemo, da obiskovalci raznih prireditelj, s katerimi gostujejo skupine iz drugih krajev, plačajo za te prireditve vedno več kot pa, če nastopajo domače skupine. In še to: na dosedanjih večeršnjih ali celotedenskih prireditvah, ki so jih organizirale »Svobode«, so jih postavili za vse prireditve postavili eno ceno. Navadno je obiskovalec kupil prireditveno značko, ki je veljala kot prost vstop na vse prireditve. Torej za pet, morda tudi več predstev je obiskovalec odrlil večstih sto, največkrat pa osemde-

set dinarjev. Popolnoma jasno je, da s tako minimalno vstopnino niso prireditelji krili niti polovice stroškov, ki so jih imeli s pripravami. Na drugi strani pa je to povzročalo tudi negotovanje nastopajočih, kajti s tako minimalno vstopnino je bilo nekoliko podcenjevanja nastopajočih. Potemtakem ni čudno, če mnogi Svobodarji trdijo, da bi bilo prav vskladi vstopnino prireditelj z drugimi kraji, ki že zdavnaj drugače vrednotijo nastope svojih amaterskih skupin.

V tej smeri je n. pr. prireditveni odbor za izvedbo zagorskega festivala na svojih sejah odločil, da bodo letos prvič v Zagorju pobirali vstopnino za vsako prireditev posebej. To je prav, kajti stroški celotne prireditve naj bi bili po možnosti kriti z dohodki.

Seve pa bi bilo napak, da bi vstopnino enostavno povišali, ne da bi se upravni odbori, oziroma društva predhodno ne pomenila s članstvom in skupno z njim naša ustrezno rešitev. Eno pa je jasno: vstopnina bo že v bližnji prihodnosti postala najvažnejši vir dohodkov naših kulturnih in tudi ostalih društvenih institucij. Sicer pa naj povedo svoje mnenje še ostali aktivni društveni delavci in obiskovalci šele tedaj bo moč najti najboljši izhod.

PRVI KONCERT MLADINSKE GODBE NA PIHALA »SVOBODE-TRBOVLJE II«

Led je prebit...

V soboto, 2. junija, je bil za mlade godbenike »Svobode II« v Zg. Trbovljah velik praznik. Občinstvu so se sicer predstavili že večkrat toda tokrat, v počastitev občinskega praznika v Trbovljah, pa s samostojnim koncertom z 12 izbranimi glasbenimi deli.

Leto in pol je preteklo, kar obstaja ta mladinska godba, in zasluži za vse, kar je doslej pokazala, priznanje, pohvaliti pa moramo tudi njen prvi samostojni koncert prav tako neutrudnega kapelnika mlade godbe tov. Ada Taušiča. Kot gost se je koncerta udeležil tudi kapelnik godbe JLA iz Ljubljane tov. Brun in njegov pomočnik tov. Smodiš. Prav pri-

jetno sta bila oba presenečena nad izvajanjem mladih godbenikov. Posebno še tov. Brun, ki je po koncertu čestital kapelniku Taušiču in mu dejal: »Poslušal sem koncert mladinske godbe v Delavskem domu, ki si ga dirigiral tudi ti, in zato sem hotel slišati tudi koncert mladinske godbe »Svobode II«. Prijetno sem presenečen nad izvajanjem in želim mladi godbi še več uspehov.« Med drugim je tov. Brun pripomnil tudi stedeče »Uspehi ste, sedaj pa, tovariš kapelnik, lahko pridete na drugi del svoje naloge, to je na fino obdelavo celotne godbe«.

Tudi ostali so bili v večini zadovoljni, so pa seveda posa-

mezniki, ki so na koncert gledali izključno s kvalitete strani, ob tem pa niso pomislili, da so instrumenti godbe zneseni z vseh vetrov in da so stari, izrabljeni in da godba deluje še malo časa.

Mladim godbenikom »Svobode« v Zg. Trbovljah priskrbo čestitamo k lepemu napredku in jim želimo še nadaljnjih uspehov.

Veliko zanimanje za bližnji zagorski festival

Čeprav je do začetka bližnjega zagorskega festivala še skoraj dva tedna, se Zagorjani že močno zanimajo za letošnje prireditve. Program, ki ga je sestavila programska komisija, kaže, da bodo prišli letos na svoj račun predvsem ljubitelji dramske umetnosti, saj so prireditelji uvrstili v spored kar osem odrskih del. No, tudi ljubitelji petja in glasbe ne bodo prikrajšani, saj bodo pevski zbori obeh »Svobod« — iz Lok in Toplice — peli na dveh akademijah obe godbi — rudarska in mladinska — pa bosta izmenoma igrali na vsaki prireditvi. Zagorjani se zanimajo zelo za mladinsko godbo, zato bodo bržkone prav radi poslušali igranje mladih godbenikov. Kaže, da godba nenehno napreduje, saj hočejo mladi fantje pokazati Zagorjanom, da kaj niso postali vredni naslednji starejših. Posebno se veselijo letnih bluz. Po vsej verjetnosti bodo ob festivalskih prireditvah igrali že v enotnih oblekah.

Prireditveni odbor se večkrat snide, navadno v jutranjih urah, to pa zato, da bi delo posameznih tovarišev ne trpelo. Prireditveni prostor bodo kmalu začeli okraševati in pripravljati za prireditve. Seveda pa si želijo, da bi jim bilo vreme naklonjeno, kajti le ob lepem vremenu bo celotna prireditev prišla do prave veljave. V prihodnji številki bomo objavili celoten program prireditelj.

V Zagorju raste nov pevski kader

Na zagorski gimnaziji deluje že več let mladinski pionirski pevski zbor pod vodstvom tov. Marinke Križavice, ki je doslej v času, odkar obstaja, že orlo lepih uspehov. Nedavno se nam je ta zbor zopet predstavil in pokazal tolikšno stopnjo dognanosti, da zasluži nekaj več pozornosti.

Že izbor pesmi je dal slutiti kvaliteto. Partizanske borbene pesmi v prvem delu koncerta, umetne v drugem in ljudske pesmi v tretjem delu programa so sestavljale v sebi zaključeno koncertno enoto. Po začetni tremi v prvih dveh pesmih se je zbor v Kozinovi »Na juriš« ubral in popustil šele proti koncu sporeda, ko je bilo opaziti utrujenost mladih grl, 18 pesmi je kar preveč in zborovodkinja bo morala v prihodnje misliti tudi na to.

V prvem delu nastopa je najbolj »pograbila« Mihelčičeva: »Kje jemlje« moč, partizan; mirnajoči, spremljajoči zborovski part je bil v soglasju s solistko, četrtsoško Cvetko Felzerjevo, ki je pevsko zelo nadarjena.

V drugem delu je bil zbor na

višku svoje izraznosti. Igraje je odpel dokaj zahtevne pesmi: Pribošičevo »Zvečer«, Tomčevo »Pomlad«, priskrbo Pribošičevo »Hejla — igra« (ta je bila s svojo neposrednostjo podajana najboljše pesem vsega programa), Fleišmanov »Triglav« in Tomčevega »Kralja Matjaža«.

Narodne pesmi so bile prijete zaključek programa in so z lažjo zaletenostjo blažile občutek utrujenosti pevcev — z vsem znano in priljubljeno vsebino pa so vzbujale sproščeno občute pri poslušalcih.

Polna dvorana je dajala vse priznanje mladim pevcom. Njihovi napori so bili kronani z uspehom: zbor bi lahko tako mirno gledal v bodočnost, če ne bi ga vsako leto zapuščala cela vrsta njegovih večletnih članov; po končanem 4. razredu namreč izstopijo iz šole in zbora in zopet je treba vzgajati nove pevce.

Zato ne bi bilo napak, če bi v Zagorju začeli resno misliti na ustanovitev mladinskega pevskega zbora, kajti zanj so dani vsi pogoji.

Zagorje bi tako dobilo vokalni korpus, ki bi bil mestu že potreben, pa tudi v ponos. A. M.

Tekmovanje pionirskih odredov v Sloveniji

Pravkar je republiška tekmovalna komisija zaključila oziroma razglasila rezultate tekmovanja pionirskih odredov v Sloveniji v počastitev rojstnega dne maršala Tita, ki je trajalo od 4. aprila do 25. maja.

Izmed 108 pionirskih odredov, ki so se tekmovanja udeležili, jih je bilo 40 posebnih nagradnih. Med njimi smo z veseljem našli 5 pionirskih odredov iz našega okraja od 13, ki se jih je tekmovanju odzvalo. Tako je pionirski odred »Maršala Tita« v Leskovcu pri Krškem prejel za nagrado radioaparata, pionirski odred »Milana Majana« iz Rake pri Krškem opravo za krožek mladih naravoslovcov, odred »Franceta Prešerna« iz Krškega opravo za risarski in

modelarski krožek, odred osnovne šole Velika Dolina opravo za tehnični krožek — praktično darilo pa še prejme pionirski odred »Letalec« iz Skopice pri Brežicah.

Vsem nagrajenim pionirskim odredom priskrbo čestitamo in želimo, da bi se bodočim tekmovanjem odzvali vsi ostali pionirski odredi. A. K.

Rešitev nagradne uganke iz 23. številke

Pravilna rešitev črkovne predstavljavnice iz predzadnje številke našega lista se glasi: Ibar, riba, Bari, Rab, bar.

Zreb je prisodil prvo nagrado Ivanu Senici, učencu osnovne šole Trbovlje-Vode, ki naj pride v naše uredništvo po knjižno darilo — drugo nagrado pa dobi Tomček Kragl, učenec osnovne šole v Brežicah, kateremu bomo poslali knjižno darilo po pošti.

Vse ostalim pionirjem in pionirkam za poslane rešitve in pozdrave iskrena hvala. Uredništvo

Nova nagradna uganke za naše pionirje

Ob zaključku šolskega leta prinašamo našim pionirjem in pionirkam računsko nalogo, ki ne bo težka. Lahko jo bodo rešili, če so le količjak dobri računarji. Poslala nam jo je neka pionirka.

Ce od nekega števila odštejemo 2, ali pa če to število delimo s 2, nam ostane 2. Katero je to število?

Rešitev naloge nam prinesite ali pa pošljite po pošti do nedelje, 24. junija opoldne. Dva rešitelja naloge bosta dobila od uredništva po odločitvi zreba knjižno darilo.

Pri odgovoru ne pozabite navesti poleg svojega imena in priimka razred šole, ki jo obiskujete, nadalje pošto in kraj, kjer ste doma.

25 »Stoj, pritepuh, ne bodeš ga ne!« zagrmil krepak kmečki mož, vzdigne motiko in gotovo bi bil ciganu črepijo razklal, ko bi ne bil ta naglo ko maček odskočil. Starec, ki je slonel ob palici, jel je na pomaganje klicati; vendar ciganje naglo poskačejo s konj in oba kmeta sta ležala pri ej priči prebodena in krvava na tleh. Se se je rikaval kak možiček, toda videvši, da je sam — kril se je i on.

26 Samol posadi fantiča na konja, usede se zanj in — preden je človek vedel — odjahali so bili ciganj naglo ko strela. Oče Bernard omedli. Vaščani so se zdaj šele zbirali, eni so prileteli s polja, eni iz hiš, eni so strmeli, eni molili, nobeden ni vedel, kam bi se dejal; in preden so se zmenili, da bi bilo dobro v grad to grozovito novico naznaniti, bili so ciganj lahko že za deveto goro.

27 Nazadnje vendar teko kakovi trije na grad Kozjak in vpijejo, da so ciganj dva kmeta ubili in gospodiča Jurija na konja posadili in odpeljali. Peter se je delal osupljenega hlapca Ožbe pa zdrami hlapce in brž na konje, da bi jo udrlj za ciganj. Zdaj se Peter domisli, da bode tudi on šel: zapove torej, naj se njega počakajo. Sence je že zahajalo, ko je z gradu divjalo krdejo hlapcev za ciganj.

28 Pa kmetje, ki so gledali za njimi, videli so precej, da so že pri gozdu po napačni poti zavili. »Na levo! Na levo!« klicali so sicer, ali kdo bi jih bil slišal tako daleč. Sele proti večeru drugega dne se je vrnil Peter s hlapci na grad — praznih rok. Peter se je delal grozno skrbnega in, ker ga ljudje niso poznali, bili so res toliko neumni, da so ga imeli za neutolažljivega.

Zaključek mladinskega prvenstva nogometnega centra Zasavje

Pred štirinajstimi dnevi se je končalo mladinsko prvenstvo nogometnega centra v konkurenci, medtem ko je treba izven konkurence odigrati še tri zaostale tekme.

V konkurenci so nastopila naslednja moštva: »Rudar«, »Sloga« in »Svoboda« iz Trbovlj, »Rudar« iz Hrastnika in »Svoboda« iz Kisovca. Poleg teh so izven konkurence nastopili še »Bratstvo« iz Hrastnika,

»Proletarec« iz Zagorja in »Rudar II« iz Trbovlj. »Bratstvo« in »Proletarec« sta nastopila samo v spomladanskem delu. Dasiravno sta nastopala z nekaterimi starejšimi igralci, je treba njihovo udeležbo pozdraviti, ker bosta le na ta način lahko kasneje postavila kompletna mladinska moštva.

Končni vrstni red v sezoni 1955-56 je sledeč:

V konkurenci:

1. Rudar Trbovlje	8 8 0 0	56:3	16 točk
2. Rudar Hrastnik	8 5 1 2	26:20	11 točk
3. Sloga Trbovlje	8 2 2 4	14:24	6 točk
4. Svoboda Trbovlje	8 1 2 5	17:26	4 točke
5. Svoboda Kisovec	8 1 1 6	5:45	3 točke

Izven konkurence:

1. Rudar Trbovlje	11 10 1 0	71:10	21 točk
2. Rudar Hrastnik	12 8 2 2	35:23	16 točk
3. Svoboda Trbovlje	12 4 2 6	36:36	10 točk
4. Sloga Trbovlje	12 4 2 6	24:35	10 točk
5. Bratstvo Hrastnik	7 2 2 3	19:22	6 točk
6. Rudar II Trbovlje	11 2 1 8	21:40	5 točk
7. Proletarec Zagorje	5 2 1 2	10:10	5 točk
8. Svoboda Kisovec	10 2 1 7	10:51	5 točk

Z osvojitvijo prvenstva nogometnega centra Zasavja si je

Mladinski turnir v čast padlim španskim borcem

ŠD »Svoboda« v Trbovljah bo letošnje leto obhajalo 25-letnico svojega obstoja. V ta namen bo društvo izdalo brošuro, v katero bo zajelo svoje delovanje v stari Jugoslaviji in delovanje po osvoboditvi, prav tako pa nakazalo v njej smernice za svoje bodoče delo. Predvsem bo ta publikacija posvečena padlim članom društva v narodnoosvobodilni vojni, saj je društvo v njej žrtvovalo največ svojih članov, posvečena pa bo nadalje 4 članom, ki so med 7 borci iz našega okraja padli v španski državljanski vojni.

Razpisan je nogometni turnir mladincev zasavskih nogomet-

nih klubov v počastitev padlih trboveljskih revolucionarjev v španski državljanski vojni. V ta namen bo društvo podelilo zmagovalcu prehodni pokal. Glavna športna prireditelj bo dne 15. julija t. l. ob finalnem srečanju mladinskih moštev za pridobitev prehodnega pokala, posvečenega padlim španskim borcem.

Nogometni mladinski turnir ima namen, da revirska mladina spozna revolucionarno pot prvih žrtev fašizma v španski državljanski vojni in da se s športno prireditvijo na nogometnem področju oddolži častnemu spominu teh prvih žrtev iz naših revirjev.

polfinalnem turnirju za prvenstvo Slovenije, ki bo v Velenju od 15. do 24. junija. Na tem turnirju bodo še sodelovali: »Kladivar« iz Celja, »Branik« iz Maribora in »Odred« kot drugomestnik v ljubljanski skupini.

Na enakem turnirju, ki pa bo potem v Novi Gorici, bodo sodelovali prvaki ljubljanske, gorenske, primorske in koprške podzveze. Prvomestnika iz teh dveh turnirjev se bosta nato srečala v finalu za naslov mladinskega prvaka Slovenije, in sicer v dveh tekmah, izmenično v krajih, od koder bosta finalist.

ŠPORT V NEDELJO

V Zaboku je bil Rudar uspešen

Rudar (Trbovlje) : Mladost (Zabok) 3:2

V predzadnji nogometni tekmi mariborsko-zašavskih nogometne lige je »Rudar« dosegel na tujem terenu v Zaboku sicer tesen rezultat, toda pridobil je dve dragoceni točki. To mu ustvarja izgleda, da bo od slovenskih udeležencev v tej ligi najboljši.

V nedeljo, 17. junija bo zadnja tekma v tej sezoni, in sicer zasavski derby: BRATSTVO (Hrastnik) — RUDAR.

Bratstvo ni uspelo proti Mariboru

Maribor : Bratstvo 2:0 (0:0)

Slab napad »Bratstva« in odlični vratar »Maribora« sta odločila zmago gostov iz Maribora, ki v igri niso pokazali nič posebnega, toda kot tehnično boljše moštvo so se v drugem polčasu dobro znašli in dosegli dva gola in dve točki. Po prikazani igri bi moralo

Svoboda (Trbovlje) : Radeče 7:3 (3:1)

V nedeljski nogometni prvenstveni tekmi med domačo »Svobodo« in K »Radeče« so zaslužno zmagali domačini.

V obeh delih igre so na terenu prevladovali domači, vendar kljub premoči niso znali

izkoristiti vseh priložnosti za doseganje boljšega rezultata. Gostje so igrali ves čas pošteno in uspeli realizirati 3 gole.

Sodil je Arnšek zadovoljivo.

Pionirji

Svoboda I (Trbovlje) : Rudar II (Trbovlje) 2:2
Rudar I (Trbovlje) : Svoboda II (Trbovlje) 6:2
Rudar I (Hrastnik) : Rudar II (Hrastnik) 2:3
Sloga (Trbovlje) : Rudar III (Trbovlje) 6:0
Svoboda (Kisovec) : Proletarec (Zagorje) 1:1

Mladinci

Svoboda (Kisovec) : Proletarec (Zagorje) 1:1

V Brežicah vzgajajo mlade nogometaše

Nogometni klub v Brežicah je posvetil vso skrb vzgoji pionirjev v nogometu. Trenutno se uri v nogometu v Brežicah vsak torek in četrtek nad 30 pionir-

jev. Več mladih igralcev, predvsem Lapuh, Engel, Kežman, Filipič in še drugi obetajo, da bodo uspešno izpolnili brežiške nogometne vrste.

Preteklo nedeljo sta se pomerili ekipi »modrih« in »rdečih«. Na razmeroma teskem igrišču so zmagali prvi s 7:3 (1:1). Streli za »modre« so bili Simić (3), Lapuh, Engel in Toplišček po 1 gol. Za »rdeče« so dali gole Rueh. Lokar in Krošelj.

Gledalci so bili z igro mladih zelo zadovoljni, saj so pod dobrim vodstvom lepo napredovali.

Tekmo je sodil tov. Balon dobro.

Šah v Trbovljah

Prejšnji četrtek so v Domu SD »Rudarja« v Trbovljah člani šahovske sekcije društva odigrali svoj vsakomesečni redni šahovski brzoturnir, tokrat za mesec junij. Ker je bilo več članov v službi, se je tekmovanje udeležilo samo osem igralcev.

Zmagal je stoodstotno mladinec Hinko Jazbec s 7 točkami. Drugo mesto je zaslužno osvojil Ivan Škrbec s 6 točkami. Sledijo: Robert Frece s 5 točkami, Hinko Jazbec st. s 4 točkami, Oprešnik s 3 točkami itd.

Pred kratkim so priredili v Domu SD »Rudarja« v Trbovljah pionirsko in člansko tekmovanje v šahu med trboveljskim »Rudarjem« in »Svobodo I« iz Hrastnika.

Pri pionirjih so bili uspešnejši Hrastničani. Zmagali so s 5:2.

ZAHVALA

Za uspešen in poštenovalen uspeh pri zdravljenju našega 17 mesecev starega Jožka se iskreno zahvaljujemo primariju dr. Krasniku, dr. Kržišniku in ostalemu osebju.

Hvala družina Vodišek.

Dobro uspeli nastop zagorskega Partizana

Sodelovali so domači telovadci ter iz Izlake, Hrastnika in Trbovlj

V nedeljo, 10. junija, je tudi TVD »Partizan« v Zagorju izvedlo svoj redni letni javni telovadni nastop vseh oddelkov. Z izbranimi točkami so telovadci nastopili v Zagorju.

Prvenstvo Trbovelj v kegljanju

V prvenstvenem kegljanju v Trbovljah so se ekipe in posamezniki uvrstili takole:

»Rudar« 10.848 klinov, »Partizan« 10.516, »Svoboda« 10.260. Posamezniki so dosegli: Rajtmajer (»Rudar«) 1159 klinov, Kralj (»Partizan«) 1151, Naroglav (»Rudar«) 1121, Vene (»Partizan«) 1099, Jerše (»Svoboda«) 1095 klinov.

Moštvo »Rudarja« je prejelo prehodni pokal, ravno tako so dobili pokal v trajno last prvi trije, četrti in peti pa plakete.

Radio Ljubljana v tem tednu

Poročila poslušajte vsak dan ob 5,05, 6,00, 7,00, 13,00, 15,00, ob 22,10. Oddaja »Železi ste« — 17,00, 19,00 radijski dnevnik in poslušajte ob delavnikih ob 14,40, ob nedeljah pa ob 14,15. Kmetijske nasvete in kmetijsko univerzo vsak delavnik ob 12,30, »Naš jedilnik« vsak delavnik ob 6,20, oddaja »Dobro jutro, dragi poslušalci« (pester glasbeni spored) pa vsak delavnik ob 5,00 do 7,00.

NEDELJA, 17. JUNIJA

6,00—7,00 Domače pesmi in napravi za prijetno nedeljsko jutro, 8,45 »Nedeljsko jutro na vasi...« (spored domačih pesmi in naprevov), 9,30 Se pomnite tovariši — a) Olga Družina: Naš Bojan; b) partizanske pesmi, 13,30 Za našo vas, 16,30 Pred četvrtjo (repertoar), 17,00 Prenos meddržavne nogometne tekme Avstrija : Jugoslavija, 21,00 Športna poročila, 21,15 Pevke in ritmi.

PONEDELJEK, 18. JUNIJA

12,00 Venček slovenskih narodnih pesmi za prijetno opoldne, 12,40 Valčke in polke igra Mariborski pihalni ansambel p. v. Draga Lorbeke, 13,35 Za vsakogar nekaj v. lahki glasbi, 16,00 Utrinki iz literature — H. H. Kirst: Strahota, ki ji ni para, 18,00 Kronika iz naših mest, 18,45 Kulturni obzornik, 20,00

Rezervirano za posnetke s festivala »Praška pomlad«.

TOREK, 19. JUNIJA

8,00 Pred mikrofonom so štirje fantje, Vaški kvintet z Božom in Miškom, in Veseli godci, 8,50 Glasba ne pozna meja — Koncert Zabavnega orkestra Radia Ljubljana (magnetofonski posnetki javnega koncerta 3. V v veliki filharmonični dvorani), 10,05 Pesmi raznih narodov (Glasbena oddaja s komentarjem...), 11,05 Od melodije do melodije, 14,30 Gospodinski omnibus, 16,00 Utrinki iz literature — H. H. Kirst: Kralj preskrbe, 18,00 Športni tednik, 18,50 Zunanje-politični feljton: Razvoj med Jugoslavijo in ZSSR, 20,00 30 minut za ljubitelje slovenskih narodnih pesmi (sodelujejo priljubljeni solisti in ansambli), 20,30 Tedenski notranje-politični pregled.

SREDA, 20. JUNIJA

12,40 Pred mikrofonom je Kmečka godba, 13,35 Revija ljubljenskih popevk, 14,30 Zanimivosti iz znanosti in tehnike, 16,00 Utrinki iz literature — Mihael Zoščenko: Tri satire, 18,00 Reportaža, 18,45 Radjska univerza — Prof. Sušteršič: Na obisku pri graditeljih piramid, 21,35 Igrajo veliki zabavni orkestri.

CETRTEK, 21. JUNIJA

12,00 Priljubljene melodije iz orkestralne glasbe, 12,40 Koncertni valčki 13,35 Od arije do arije, 14,30 Turistična oddaja, 15,35 Pohorski fantje pojo in igrajo, 16,00 Utrinki iz literature — Ludvik Starič: Pilotovi doživljaji (odlomki), 18,00 Iz naših kolektivov, 18,50 Domače aktualnosti, 20,00 Cetrtkov večer domačih pesmi in naprevov — sodelujejo priljubljeni ansambli in solisti, 21,00 Portret Maksima Gorkega (ob 20-letnici pisateljeve smrti).

PETEK, 22. JUNIJA

8,30 Radijski roman — Jan de Hartog: Thalassa (nadaljevanje), 9,30 Okrogle povesti mojstra Balzaca, 10,00 Koncert po željah, 11,50 Za dom in žene, 13,35 Operetna in lahka glasba, 14,30 Oddaja za lovce in ribiče, 16,00 Utrinki iz literature — O. Henry: Rešena spreobrnitev, 18,00 Novi filmi, 18,50 Družinski pogovori, 20,30 Tedenski zunanje-politični pregled, 21,15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 23. JUNIJA

11,05 Iz filmov in glasbenih revij, 11,45 Pionirski kotiček, 12,00 Opoldanski spored slovenskih narodnih pesmi, 12,40 Igra Mariborski instrumentalni ansambel, 15,35 25 minut slovenskih samospevov, 16,00 Utrinki iz literature — Mirko Božič: Nelzjokani (odlomki), 18,45 Okno v svet: Kambodža, 20,00 Veseli večer.

RAZPIS

Uprava Industrijske kovinarske šole Strojne tovarne Trbovlje, Suštarjeva kolonija št. 25 (Volbenk), bo v šolskem letu 1956-57 sprejela v prvi letnik določeno število učencev za posamezne poklice: strojne ključavničarje, strugarje in skobarje.

Vpis v prvi letnik bo vključno od 1. julija in zaključno do 31. avgusta 1956.

Pogoji za sprejem: trije razredi gimnazije s sprejemnim izpitom iz slovenščine, strokovnega računstva ter psihološko praktične preizkušnje. Kandidati naj vložijo pravilno kolpovane prošnje (s 30 dinarji) na upravo šole zaključno do 31. avgusta 1956. Prošnji je treba priložiti izpisek iz rojstne matične knjige, potrdilo o premoženjskem stanju in zadnje šolsko spričevalo. Brez navedenih dokumentov se prošnje za sprejem ne bodo vzele v poštev oziroma bodo zavrnjene. Kandidati za navedene poklice morajo biti duševno in telesno zdravi, stari najmanj 14 let in največ 17 let in imeti morajo veselje do navedenih poklicev. Po sprejemnih izpitih bodo učenci zdravniško pregledani. Sprejemni izpiti bodo v času od 3. do 6. septembra 1956 ob 8. uri zjutraj na upravi šole.

V času šolanja bodo učenci prejeli mesečne denarne nagrade po uredbi. Poleg navedenega bodo učenci dobivali še izredne mesečne nagrade za uspešno učenje praktičnega in teoretičnega pouka.

Učna doba traja tri leta. Pouk je teoretičen v šoli in praktičen v šolski delavnici pod vodstvom strokovnih učiteljev. Po uspešno opravljenem zaključnem izpitu se bodo absolventi zaposlili na mestih kvalificiranega delavca ustreznega poklica v tovarni, ker šola vzgaja kader izključno za potrebe tovarne.

Šola nima svojega internata ter sprejema v prvi vrsti učence iz domačega kraja oziroma tiste, ki imajo svojo oskrbo. Prednost ob enakih pogojih imajo dvostanske in enostanske partizanske sirote ter sirote fašistične terorja.

UPRAVA ŠOLE

Upravni odbor Kmetijske zadruge Dobova razpisuje delovno mesto

blagajnika-administratorja

Pogoji za sprejem: popolna srednja ali njej enaka šola ali komercialna izobrazba s prakso v tej stroki. — Potrebno je znanje pomožnih del v knji govdstvu. — Nastop službe po dogovoru. Plača po kolektivni pogodbi, samostojno stanovanje preskrbljeno. — Ponudbe je poslati pisмено na gornji navedeni do 30. junija 1956.

Po uredbi o kmetijskih zadrukah Ur. list FLRJ št. 5 z dne 29. januarja 1954 in sklepa upravnega odbora KZ z dne 9. junija 1956 razpisuje UO KZ Bizeljsko službeno mesto

upravnika zadruge

Pogoji: nižja kmetijska šola in 10-letna praksa ali srednja kmetijska šola in 5-letna praksa v kmetijski stroki s potrebno komercialno prakso.

Plača po tarifnem pravilniku oziroma po pogodbi.

Pismene ponudbe dostaviti do 15. julija 1956. Zadruga ima sledeče obrate ozi. dejavnosti: 3 trg. poslovalnice, vinarski odsek (biv. vinarska zadruga), mlin, keno in vse vrste pospeševalnih odsekov, nadalje žago, meso, gostilno, zadržno ekonomijo in strojni odsek.

Ki nematografi

Kino »Svoboda Dobrna« Trbovlje: 16., 17. in 18. junija nemški film »Gospodična Casanova«, 20. in 21. junija ob 5. in 7. uri pa nemški film »Srce lažno bije«.

Kino »Svoboda Center« v Trbovljah bo predvajal do ponedeljka francoski film »Lizbonske noči«. Naslednji teden od torka do četrta ameriški barvni kavbojski film »Fant iz Oklahome«.

Kino »Svoboda Trbovlje II« bo imel na sporedu do ponedeljka argentinski film »Vojna gavčev«.

»Partizan« Sevnica: dne 16. in 17. junija finski film »Bela kosa«, 23. in 24. junija ameriški barvni film »Trobente in bobne«.

Kino Breznica: Od 15. do 17. junija ameriški western film »Dama polizkušna srečo«, 20. in 21. junija ameriška drama »Nemumne sanje«, Od 22. do 24. junija ameriška barvna revija »Lepotica za milijon dolarjev«.

Kino Brežice: od 15. do 17. junija ameriški barvni film »Ljubim Melvina«, Od 19. do 21. junija italijanski film »Mož za Ano Zakeo«, Od 22. do 24. junija angleški barvni film »Romeo in Julija«.

Kino Cerklje: 17. junija amer. barvni film »Na rivier«, 19. junija italijanski film »Mož za Ano Zakeo«, 22. junija angleški barvni film »Romeo in Julija«.

Potujoči kino Trbovlje: od 15. do 20. junija 1956 ameriški film »Strah«, 15. junija ob 20. uri v taboru mladinske brigade Trbovlje; 16. junija ob 21. uri v Potoški vasi (na prostem); dne 17. junija ob 11. uri v Podkumu, ob 15. uri v Poljniku, ob 20. uri v Loki pri Zidanem mostu; dne 18. junija ob 20. uri na Izlake; 19. junija ob 18.30 v Zidanem mostu, ob 21. uri v taboru predvojaške v Jagnjenici; 20. junija ob 21. uri v Zagorju (Okrogarjeva kolonija).

Razpis

Industrijska rudarska šola v Zagorju razpisuje mesta za:

PREDAVATELJA za predmete elektro-strojne stroje; Pogoji: elektro- ali strojni tehnik s primerno prakso.

PREDAVATELJA telesne in predvojaške vzgoje; pogoji: ustrežna telesno-vzgojna izobrazba in čin rezervnega oficirja.

DVA VZGOJITELJA za Dom Industrijske rudarske šole; pogoji: kvalificiran vzgojitelj ali učitelj.

Plača po uredbi. — Dopolnilna plača po pravilniku šole.

Ponudbe in morebitna pojasnila pri ravnatelstvu Industrijske rudarske šole v Zagorju.

Ravnateljstvo.

OBVESTILO

Splošno čevljarstvo v Trbovljah opozarja vse svoje stranke, da pridejo po popravljene čevlje v roku treh mesecev od dneva dostave čevljev v popravilo. Pri prekoračitvi tega roka ne prevzame odgovornosti za čevlje. Ta opomin velja za vse poslovalnice podjetja.

Uprava.

OPOZARJAM VSAKOGAR, ki bi širil nerazne vesti o meni, da ga bom sodnijsko zasledovala. — Terezija Sepeš, Lenart 40, Brežice.

RAZPIS

Industrijska rudarska šola v Trbovljah bo v šolskem letu 1956-57 sprejela v I. razred rudarskega odseka 50 učencev, v I. razred elektro odseka pa 15 učencev.

Pogoji za vpis:

V rudarski odsek bodo sprejeti mladinci, ki so dovršili najmanj pet razredov osnovne šole, ki bodo v letošnjem koledarskem letu dopolnili 15. leto starosti, ki so duševno zdravi ter telesno dobro razviti in sposobni za rudarski poklic, kar bo pri sprejemu ugotovil šolski zdravnik.

V elektro odsek bodo sprejeti učenci, ki so z uspehom dovršili štiri razrede gimnazije ali osemletko in ki so telesno ter duševno zdravi.

Ml. linci, ki se žele vpisati v enega izmed navedenih odsekov, morajo upravi šole predložiti:

1. prošnjo, kolpovano e 30 din; 2. zadnje šolsko spričevalo; 3. izpisek iz matične knjige rojenih; 4. potrdilo o premoženjskem stanju; 5. potrdilo o stalnem bivanju; 6. zdravstveno knjižico ali pa potrdilo od pristojnega Zavoda za socialno zavarovanje, da zdravstvene knjižice niso prejele;

7. potrdilo o višini otroškega dodatka od Zavoda za socialno zavarovanje.

Učenci prejemajo v šolskem letu redne mesečne nagrade od 2000 do 4000 din in posebno mesečno nagrado, katere višina je odvisna od marljivosti pri učenju. Poleg tega prejmejo učenci vsako šolsko leto zaščitno obleko in obutev.

Pri šoli je internat, v katerem imajo učenci odlično oskrbo in pomoč pri učenju.

Vpis traja od 11. junija do 1. septembra 1956. Učenci se lahko vpišejo osebno ali pa pošljejo prošnje z vsemi dokumenti na naslov: Industrijska rudarska šola, Trbovlje.

Vsa podrobnejša navodila o vpisu in šolanju daje uprava šole.

UPRAVA ŠOLE

Vsega po malem ZA vse

7 DNI PO SVETU

APZ v Franciji

Svetovna javnost se še spominja pism ki sta jih lani in letos zamenjala sovjetski ministri predsednik Bulganin in predsednik ZDA Eisenhower. Večji del so se nanašale na razorožitev in na upravljanje, ki so z njo tesno povezane. Pomenila so dobro znamenje, da je jezik groženj in podcenjevanja zamenjala odkrita, toda navzlic temu prijazna beseda.

Bulganinova poslanica

Te dni je sovjetski premier postal novo poslanico ameriškega predsednika ter mu svetoval, naj po zgledu Sovjetske zveze tudi ZDA zmanjšajo oborožene sile brez kakšnih koli sporazumov v mednarodnem pomenu besede. Torej nekako na lastno pest... To naj bi bila manifestacija dobre volje, ki bi močno utrdila zaupanje v mednarodnih odnosih.

Ne glede na to, da so jo v ZDA precej hladno sprejeli, pa je poslanica močno odjeknila v svetu. Še večjega pomena za razvoj mednarodnih dogodkov je resnica, da se je sovjetski vladni predsednik s pismi podobne vsebine obrnil tudi na britansko, francosko, zahodnonemško, italijansko in turško vlado. Tako je nekako obšel tradicijo, da smejo o razorožitvi razpravljati in odločati le velesile, ter pred svetom poudariti, da je razorožitev problem narodov vsega sveta.

Nekateri zahodni, posebno ameriški in zahodnonemški krogi, vidijo v najnovejši pobudi iz Moskve nekakšno propagandno potezo. Take in podobne izjave zelo spominjajo na dneve iz »hladne vojne«, ko so na eni in drugi strani obsodili še tako dobre in pomirjevalne

predloge kot pesek v oči nasprotniku. Navzlic odločitvi sovjetske vlade, da do prihodnjega maja pošlje domov milijon 200 tisoč vojakov in jih uporabi raje v industriji in na podeželju...

Ostali dogodki tedna

Hladen sprejem Bulganinove pobude v Bonnu in Washingtonu povezujejo s trenutnim obiskom zahodnonemškega kanclerja Adenauerja v ZDA. Z prve izjave o tem, da je treba okrepiti sodelovanje v Atlantskem paktu, simbolu blokvske razdelitve Evrope in sveta sploh, ne obeta nič dobrega. To je tista politika, ki še vedno vztraja na blokadi Kitajske in vzhodnoevropskih držav, posebno kar zadeva tako imenovani strateški material. Kako nesmiselna je zavora te vrste v mednarodnem trgovskem življenju, je pred dnevi dejal sovjetski premier Bulganin. Ali ni nesmiselno, blokirati dežele, ki imajo kot celota vse, kar potrebujejo na sedanji stopnji razvoja?

Na srečo se tega zavedajo v ostalih deželah, ki so manj »radikalne«. Francija že izjavlja, da je treba odpreti trgovske poti na Vzhod, pa tudi v Kitajsko. Britanski poslovni krogi čakajo, da bo Edenova vlada izposlovala olajšave za promet z Vzhodom, ker je to tržišče zanjo zelo blizu in tudi razmeroma nenasičeno. Njena bivša kolonija Malaja je prav te dni sporočila, da bo pričela izvažati kavčuk, v industriji tako pomembne surovine, na Kitajsko. V tem pogledu se je pridružila pozivu Indonezije, naj enkrat prenehajo z zapostavljanjem največje azijske države — LR Kitajske.

Mimogrede, skozi okno v vlaku, pa tudi drugje

(Nadaljevanje in konec)

Louvre. Mogoča palača, ki so jo zidal francoski kralji skozi več stoletij, a je vendar arhitektonsko enotna. Do francoske revolucije je bila to kraljeva palača. Po zmagoviti revoluciji pa so jo spremenili v muzej, ki je izredno bogat. Muzej je tako velik, da sem porabil celo dopoldne, da sem vsaj na hitro preletel vse dvorane. Tisto znamenito Venero, po kateri Francozi merijo telesne dimenzije za svojo »miss«, imajo postavljeno v posebnem prostoru (to je okrog 2500 let star grški kip). — In čudovita Leonardo da Vincijeva Mona Lisa! Vedno gleda vate, pa si jo ogleduj, od katere strani hočeš! Pa Toulouse Lautrec s svojimi plesalkami iz Moulin Rouge, Manet, in koliko še drugih! Dopoldne je bilo prekratko, da bi si vse natančneje ogledal. Muzej Louvre si ogleda vsak dan več deset tisoč obiskovalcev.

In kaj naj še povem? Mogoče o Seini, ki leno teče skozi Pariz, o prijaznih sprehajališčih ob njenih bregovih, o ladjah, polnih turistov ali pa tovorov, ki plovejo po njej? Ali naj vas raje popeljem v park, kjer boste sedeli na klopci in zato plačali 50 frankov? Gremo mogoče raje na Eiffelov stolp? Predrago bo, stane 400 frankov! Raje se grizemo v kolena in se peš popnemo v 1. nadstropje, kar nas bo stalo le 50 frankov in bomo imeli kljub temu lep razgled po mestu. Bi mogoče mimo Palais de Chaillot zavili v Ulico kralja Petra I. srbskega? Ali pa bi morda obiskali kak bar ali bife ob cesti, kjer

ŠE STRASBOURG

Takol — »Predirkali« smo Pariz, naš čas pa je tudi že pošel. Pospravili smo šila in kopita, vrgli iz spanja upravnika Mladinskega doma in se s »priljubljenim« metrojem odpeljali na Gare du Nord (severno pariško železniško postajo). Obrnili smo se proti domu. — Le kdaj bo spet v Parizu zapel APZ? Kdo ve? Morda kmalu.

Mimogrede še koncert v Strasbourgu (doživeli smo zares lep uspeh), kjer je pokal šampnjec in so se penile druge izvirne francoske piščice. Francozi so bili zadovoljni z nami, mi pa seveda z njimi. Se včasih slovensko zastavo smo položili na grob neznanega vojaka, spet malo »pobežljaji« po mestu, nato pa »redi noči« z lastno »godbom na pihala« (namreč na glavnik in podobno) na čelu, ki je menda zbudil pol Strasbourga, odrinili na železniško postajo. Poslovili smo se od Francije, Strasburčanom pa obljubili, da jim pridemo še zapet in »zaigrate«. Na svidenje!

Se v Münchenu smo se mimogrede ustavili za kakih 10 ali 12 ur, in sicer tudi zaradi nekaterih »poslovnih« poti in zadev. Zvečer pa smo se s Tauern-Expressom odpeljali proti Ljubljani. Če bi imel vlak uro zamude, pa bi se vrnil v Ljubljano natanko štirinajst dni po odhodu. Čeprav trudni smo se vedro in veselo razhajali z zavestjo, da smo v tujini napravili vse tako, kot smo najbolje mogli, da smo v tujini dostojno zastopali našo glasbo, da smo peli tako, kot je treba.

S klici: »Na svidenje na va-jili« — smo se razšli po ljubljanskih ulicah.

Polde Ravnikar

V mrežah Interpola

Tihotapci in falzifikatorji

z dveh kontinentov

(Po magazinu »300 čuda«)

(Nadaljevanje)

»Halo, Tony!« je rekel Stew prisiljeno, ko je zagledal svojega obiskovalca.

Tony je bil izredno vesel in razpoložen. Prisrčno se je smejal in je svojega nekdanjega tovariša trepljal po rami. »Dobro, zelo dobro je tu pri tebi! Glej, kako lepo stanovanje si je uredil moj Stew! Nikoli ne bi mislil, da tako lepo živiš! Veste,« je govoril Tony proti Stewovi ženi, lepi, mladi plavalci, »jaz in Stew se poznavata že celo večnost. Bila sva skupaj...«

»Prosim te, ne govori!« ga je hitro ustavil Stew, nato pa se je obrnil k svoji ženi: »Prosim te, Luella, pusti naju za nekaj časa sama.«

»Dobro, dobro, Stew,« odgovori Tony, »če ne želiš, da govoriva o tem... Povej mi, kaj delaš sedaj?«

»Odpri sem delavnico za popraviljanje avtomobilov.«

»Hm, ni slabo,« mu pravi Tony in ga potreplje po rami. »Vidi se, da se znaješ.«

»Pustimo sedaj to,« mu odgovori Stew, »povej mi, kaj pravzaprav hočeš in čemu si prišel k meni?«

»Poslušaj, Stew,« mu reče po kratkem presledku Tony. »Poslušaj dobro, kar ti bom povedal. V Italiji imam nekaj kilogramov heroina. Potrebno je, da z ženo odpotuješ z avionom v Italijo in mi prineseš to blago. Seveda ženi ne povej te svoje naloge. Vse potne stroške ti bom plačal jaz, za nagrado pa boš dobil tisoč dolarjev od vsakega kilograma...«

»Ne zveni ravno slabo!« mu reče nato Stew po kratkem razmišljanju. Surovi, brutalni Tony ni opazil, da je imel Stewov glas nekaj čuden prizvok, ko je vprašal: »Ali lahko do jutri zrelo razmislim o vsej stvari?«

»Seveda, dragi moj Stew, seveda!« grmi Tony in s smehom udarja svojega prijatelja z velikansko roko po rami. »Seveda razmisli o tem!«

Ko je Tony Giraldu odšel, je Stew počakal še kakšne pol ure. Nato je odšel tudi on. Najprej se je preprčal, če ga nihče nikjer ne opazuje ali zasleduje, potem pa je vzletel, s katerim se je peljal do neke zgradbe, na katere proculju je bil napis: »Federalni preiskovalni biro — oddelek za opojna sredstva.«

Stew Fuller ni več želel, da bi imel spet opravka s policijo, niti ni hotel, da bi spet navezal stike s Tonyjem in njegovimi pajdaji. In sedaj je funkcionarjem federalnega preiskovalnega biroja lepo povedal vse, o čemer mu je pravil Tony Giraldu. Ko je končal, je vprašal: »Kaj naj napravim sedaj?«

»Na vsak način sprejmite Tonyjev predlog,« mu odgovori šef oddelka. »Nato pa mu boste čez dan ali dva rekli, da imate težave s potnim listom in da ne morete odpotovati. Takrat mu predlagajte, da bi namesto vas odpotoval v Italijo stric vaše žene, ki je prav tako zanesljiv kakor vi.«

Nato so Stewa spoznali z nekim uslužbencem federalnega preiskovalnega biroja, ki se je pisal Jim Braun. Ta bo odigral »strica« Stewove žene...

Načrt je popolnoma uspel.

Ko je dva dni pozneje Tony Giraldu slišal, da ima Stew Fuller resne težave s potnim listom, je besnel in kletel. A ko mu je nato Stew predlagal, da bi namesto njega lahko odpotoval v Italijo stric njegove žene, ki je prav tako zanesljiv kot on sam, se je Tony pomiril in oddahnil.

Ves vesel in dobre volje je Tony Giraldu nato »stricu« Stewove žene obrazložil svoj načrt (Tonyja so uslužbenci federalnega preiskovalnega biroja takrat že zasledovali ob vsakem koraku kot senca).

Torej poslušajte in si dobro zapomnite, kar vam bom povedal. Odpotovali boste z avionom v Rim. Iz Rima odidite takoj brez vsakega zadrževanja v Amalfi, v hotel »Bianco«. Tam vam bo neki moj prijatelj izročil heroin...«

Ta »prijatelj« je bil Angelo Varenj.

A tole kuverto, je nadaljeval Tony Giraldu, ko je razlagal svoj načrt »stricu« Stewove žene, izročajoč mu debel zavitek, »boste dali mojemu prijatelju potem, ko boste dobili heroin. Ne prejte!«

»Drži,« mu je odgovoril Jim Braun, »toda kako bomo spravili heroin semkaj?«

»To vam bom takoj pojasnil,« mu je odgovoril Tony.

Odšel je k neki omari in jo odprl. V njej je bilo kakšnih deset oblek, obešenih na kljuko. Obleke so bile vse iz odličnega blaga in so bile raznih velikosti. Po kratkem ogledovanju je Tony izbral obleko, ki bi po velikosti ustrezala Braunovi postavi.

»Evo — v tej obleki boste prenesli iz Italije heroin semkaj!« je dejal Tony Giraldu. »Kaj je, čemu se čudite? To je moj lastni izum! Funkcionira brez vsake napake. Ze več let delamo po tej metodi in se izvrstno obnese.«

»Toda kako?« vpraša Jim Braun.

(Nadaljevanje sledi)

Brat in sestra — zakonca

Podobna primera sta bila pred nekaj leti že v Italiji in Angliji. Nevede, da sta brat in sestra, sta se zaljubila, poročila in imela otroke. Sedaj je takšen primer izzval pozornost v Franciji. Sodišče v Poltierre je morala odločiti, kaj če biti z družino, ki je nastala iz takšne hude zablode. Nesreča je tudi v tem, ker je odlok sodišča prizadel ne le moža in ženo — brata in sestro, ampak tudi osmero otrok.

Njej je ime Irene, on pa je Abele. Spoznala sta se pred nekaj leti in med njima so se razvili intimni odnosi. Zdelo se jima je čudno, ker sta nosila isto ime, toda s tem si nista mnogo belila glave. Istih imen je mnogo povsod po svetu...

Abele ni bil oženjen, Irene pa je bila ločena, in to skupaj s petimi otroki. Ločila se je od moža, s katerim ni mogla živeti. Sodišče je pustilo otroke njej, ker v ločitvi ni imela nobene krivde, bila pa je tudi vzorna mati.

Nekega dne sta se Irene in Abele odločila, da se bosta vzela. No, iz neklih formalnih razlogov svojega zakona nista registrirala v času skupnega življenja z Abelom je Irene rodila še tri otroke. Oče jim je bil Abele.

Lansko leto sta se odločila,

da bi se vendarle zakonsko registrirala. Zdelo sta iskati potrebne dokumente in takrat se je izkazalo, da imata oba istega očeta in isto mater, da sta — brat in sestra.

Stvar se pojasnjuje takole: starši so prvo in drugo dete takoj po rojenju pustili, tako da sta se oba vzgajala v drugem sirotišču. Drug za drugega seveda nikoli nista vedela.

Stvar je prišla pred sodišče, ker so policijske oblasti primer priglasile. Takrat je prvo sodišče odločilo, da se morata Irene in Abele ločiti, otroke pa da je treba dati v detji dom. Irene in

Abele sta se branila, toda tudi višje sodišče je te dni v celoti potrdilo prvo sodbo.

● Predsednik ameriške komisije za atomsko energijo je nedavno dejal, da je napačno misliti v nemogočnost konstrukcije avtomobilov na atomski pogon. On meni, da bi bilo povsem mogoče zgraditi zelo močne baterije, ki bi s pomočjo energije, dobljene iz atomskih reaktorjev, predstavljale avtomobilsko silo. Tako dobljeno energijo bi rabili iz baterij po potrebi.

Obiščite razstavo povojnih izumov in tehničnega napredka FLRJ

v Ljubljani od 16. do 24. junija 1956

Nad 400 novih domačih izumov! Razstava elektrogospodarstva!

Manifestacija napredka jugoslovanske tehnike, industrije in prometa!

Za obisk razstave se poslužite 25-odstotnega popusta na železnici!

»GOSPODARSKO RAZSTAVIŠČE« LJUBLJANA

V OBJEMU ZELENEGA PEKLA

ROMAN

14

Priredil Vlado Pečar

Povsem nepričakovano smo izbili na obalo neke 30 metrov široke rečice. Naša geografa sta jo zaman iskala na zemljevidu. Plička in blatna reka ni bila videti nevarna. Ugibali smo, kako naj ugotovimo, če v njej ne prebivajo piranče. Pogledali smo Lorca, ki je sestrelil ptiča, ga privezal na dolgo prekljo in pomočil v reko. Dolgo časa se ni hotelo nič ganiti. V trdnem upanju, da tod ni piranč, teh vodnih rezbojnikov, smo začeli bresti reko. Ponekod nam je segala do pasu. Previdno smo stopili v vodo. Če bi me spodneslo — zbogom Rio de Janeiro! Dr. Vega mi je pomagal in me zvlekel za roko na nasprotni breg.

Nenadoma pa sem zaslišal nečloveško rjojenje. Ozrl sem se in zaprepadeno zagledal profesorja Machado, kako je izginil pod vodo. Zavpil sem, opozoril ostale, lovec Baquero Antonio pa se je že pognal za njim in ga za lase vlekel na obalo. Kmalu je zadonel drug krik, s povišanim glasom. mlajši. To je bil krik Padilla Angelica, ki se je nekaj časa otepal, krilil z rokami, nenadoma pa potonil. Polkovnik Loos in nekoliko lovecev je skočilo za njim. Obklepljeni z blatom so ga privlekli iz vode. Ponesrečenca nista kazala znakov življenja. Osupli smo stali in nismo vedeli kaj početi.

Oba ponesrečenca je spravil zdravnik k zavesti, nam ostalim pa se je zvalil kamen s srca.

»Zadel me je strašen sunek, kakor bi me usekal z žgočim ognjem —« je pozneje pripovedoval Padilla Angelico, medtem ko je Machado še dolgo gledal zmečeno okoli sebe. Takoj smo si bili na jasnem. Bila je električna jegulja.

»Moja očala!« je zdajci izdaval profesor Machado in si jel tipati po obrazu. Izgubil jih je v reki.

Ponesrečenca sta bila tako zdelana, da smo morali zapo-

vedati odmor. Masirali smo ju in poskušali vse mogoče, končno sta vendarle zadremala. Čeprav smo vedeli, da bo to stanje trajalo dan ali dva, se nismo smeli predolgo zadržati na tej obali goitajke smrti. Dr. Vega je pri stikanju za koko skoraj zašel v odprto žrelo krokodila. Hitro smo pripravili nosila in nadaljevali pot.

Edina uteha je bila trdna zemlja, po kateri smo zdaj hodili. Zapustili smo močvirje. Na prihodnjo oviro smo naleteli naslednjega dne, ko sta Padilla Angelico in profesor Machado s pomočjo gorjache že capljala za nami. Spet smo prišli do manjše rečice. Strah pred električnimi ogorji je bil skoraj večji kot strah pred pirančami. Odvrgli smo prtljago in poslali lovca na raziskovanje obale. Vrnili so se s sporočilom, da v bližini ni kajmanov. Ker se je znočilo, nismo razpeli šotorov, temveč v naglici nekaj prigriznil in polegli po tleh. Lorco je vzdrževal ogenj v naši sredini. Naslednje jutro smo nameravali prebresti reko. Morda bi bilo bolje, da smo to storili takoj, toda misel na Padilla Angelica in prof. Machada, ki še nista bila dovolj pri močeh, je spremenila naš prvotni načrt.

Naslednje jutro je bil polkovnik Loos videti zaskrbljen in nič kaj dobre volje. Vprašal sem ga, kaj mu je.

»Piranče — je podedil skozi zobe.«

»Piranče? Tukaj?«

»Sam poglejte,« mi je svetoval in z roko pokazal v smeri rečice, na katere obali smo se utaborili. V bližini nekega šotora je bila obsijana od ognja v zemljo zabodena palica, na njej pa pričvrščen mrtev ptič. Ker nisem razumel, kaj se skriva za bregom, sem stopil bliže — tedaj pa se mi je posvetilo.

To, kar je viselo na palici, ni bilo operjeno trupelce ptiča, pač pa kupček perja, katerega se je ponekod držala koža. Meso samo je bilo do kosti odžrto...

Vrnil sem se k tabornemu ognju. S poveljnikom sva se prepustila molku. Tu ni bilo kaj govoriti niti kaj razmišljati. Izključeno, da bi živi prebredil reko. Ogenj je pojemal, naložil sem nanj suhljadi in kmalu je zopet veselo zagorel.

»Obiti moramo reko ali pa zbiti splav iz debele. Ne kaže nam drugega,« je spregovoril polkovnik Loos.

Pokimal sem, ni se mi ljubilo govoriti.

»Kaj torej?« sem tiho vprašal.

»Videli bomo —«

Takoj po zajtrku smo začeli podirati drevesa. Izbirali smo tanka debela, jih označili s kredno in znosili na kup. Splav, povezan z ljanami, ni bil videti posebno zanesljiv. Teža desetih ljudi je bila več kot je mogel prenesti. Poskusili smo s šestimi, nato s petimi. Pet je bilo pravo število. Dva peona sta najprej odvekla našo prtljago na nasprotni breg in se potem vrnila po nas. Bil sem med zadnjimi, ki so na krhkem splavu prečkali reko in še zdaj me obhaja groza, če se spomnim, kako je pod nami brbotala in vrelo teh požrešnih rib.

Privezali smo splav na nasprotnem bregu, si poiskali primerno mesto in odredili dvodnevni počitek. Bili smo že tako umazani in zaraščeni, da ni bilo za nikamor. Prespali smo noč, ustrelili nekaj ptic, si pripravili zajtrk in nato krenili k reki, da se očedimo. S konservnimi škatлами smo zajemali vodo in si jo vlivali po glavi in po telesu. Mlačna voda nas ni osvežila, lahko pa smo se umili in celo obrili. Nekateri so izkoristili priložnost, se iznebili svojih cap in jih oprali. Goli so hodili po obali, metali kamenčke v reko in čakali, da so se naše obleke posušile na soncu.

Ves ostali čas smo porabili za urejevanje naših zbirk. Meni seveda ni dalo miru, oborožil sem se z mrežico in krenil na lov. Z menoj je šel tudi dr. Vega.

Vlovil sem nekoliko metuljev, našel tudi žuželke, toda nič posebnega mi ni hotela srečati nakloniti. Zelo sem se začudil in skoraj padel vznak, ko je dr. Vega tik za mojim hrbtom, ne da bi opazil ali se sploh zavedal preteče nevarnosti, lopnil z mrežo in ujel — strupeno kačo.

Kača se je v mrežici premetavala in sikala kot ponorela. Prepoznala sva jo. Bila je nedorasel žararake — najhujša strupenjača v Braziliji. V inštitutu Butantan pri Sao Paulu sem imel dovolj priložnosti ogledati si te nevarne plazilke, katerim tamkaj odvzemajo strup, z njim inficirajo konje, nato pa ko njem odvzemajo kri in jo konservirajo v ampulah.